

Paraissant le 20 de chaque mois.

Megjelen minden hó 20-án.

Erscheint am 20. eines jeden Monats.

Prix de l'abonnement: 5 fl. par an. — Előfizetési ár: egy évre 5 ft. — Pränumerationpreis: Jährlich 5 fl.

Rédaction et administration: — Szerkesztőség és kiadóhivatal: **Hatvani-utca 18. sz.**

Propriétaires Michel Szalay et Georges Klósz.
Rédacteur en chef-gérant: MICHEL SZALAY.
Clichés sortis de notre propre atelier.

Kiadótulajdonosok: Szalay Mihály és Klósz György.
Felelős szerkesztő: SZALAY MIHÁLY.
Clichék a saját műtermünkből.

Eigentümer: Michael Szalay & Georg Klósz.
Verantwortlicher Redakteur: MICHAEL SZALAY
Clichés aus dem eigenen Atelier.

A nos lecteurs.

La Gazette des Etrangers va entamer sa quatrième année de publication; elle a soutenu pendant trois ans un pénible combat avant

Előfizetési felhívás.

A «Budapesti Látogatók Lapja» immár 4-ik évfolyama küszöbén áll. Három nehéz és válságos éven át küzdött, míg el tudta érni a mai

Pränumerationseinladung.

Das «Fremdenblatt» steht an der Schwelle seines 4. Jahrganges. Es hat durch drei Jahre schwer gekämpft, bis es die heutige Höhe er-

Casino National. — Nemzeti kaszinó épülete. — National-Casino-Gebäude.

conseiller une promenade sur la Andrassy-út, les boulevards et les nouvelles rues du faubourg Léopold, afin d'en admirer les nouveaux palais; on peut même risquer une promenade sur le Gellérthegy, ou dans la forteresse, d'où l'on a une vue superbe sur la ville.

Nous n'osons pas encore recommander des excursions plus lointaines.

Mais quelque temps qu'il fasse, l'étranger n'aura jamais à se plaindre, car Budapest offre assez de curiosités, même pendant le plus grand froid et le carême.

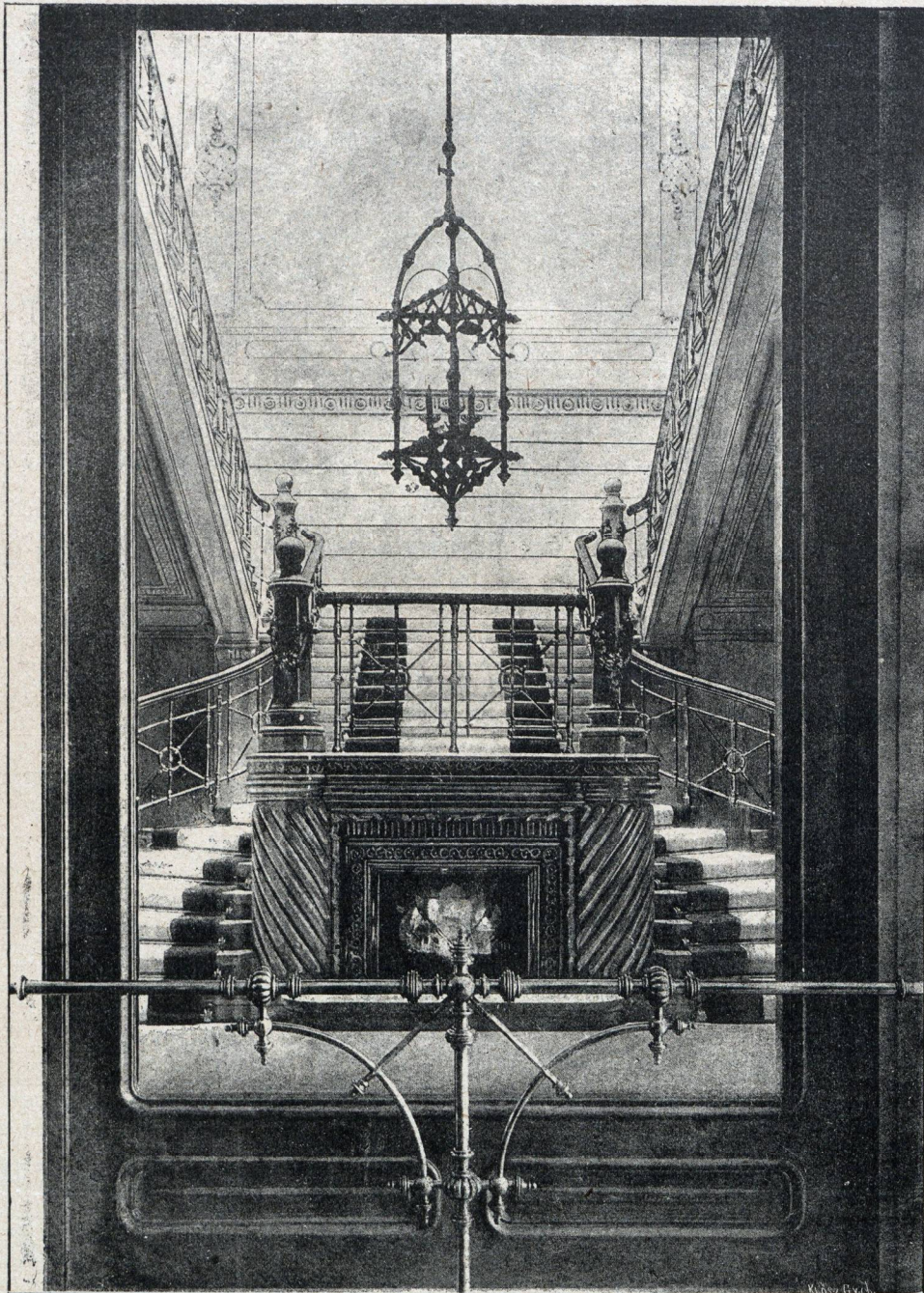
Lipótváros új-utczáin és megbámulni az új palotásorokat; meg is lehet koczkáztatni a felmenetet a budai várba, avagy a Gellérthegyre, a honnan oly pompás kilátás nyílik az egyesült fővárosra.

Messzebbre való kirándulásokat ilyenkor még nem merünk javaslatba hozni.

Bármint legyen azonban, a látogató semmi szin alatt nem talál majd okot panaszra, mert van Budapesten a rideg évszak és a nagybőjt daczára elég mulatság és látnivaló.

zahllosen neuen Paläste zu bewundern. Auch darf man an einem solchen frühen Lentzage kühn die Fahrt nach dem Ofner Schlossberge, eventuell auf den Blocksberg wagen, um das selten schöne Panorama der Stadt zu geniessen. Zu weitem Ausflügen wagen wir um diese Jahreszeit noch nicht zu rathen.

Ob so oder so, wird der Besucher keinesfalls zu kurz kommen, und selbst in der seriösen Fastenzeit in Budapest genügend Unterhaltung und Augenweide finden.

NEMZETI CASINO.

L'escalier. — Lépcsőház. — Stiegenhaus.

Le casino national.

par Michel Ilk.

Une des premières causes du rapide développement de la vie sociale de Budapest, est sans conteste le Casino National.

Le comte Etienne Széchenyi, que ses compatriotes d'alors nommèrent déjà «le plus grand Hongrois», avait de grands projets tant politiques que patriotiques lorsqu'il créa le casino.

La société hongroise n'offrait pas justement une belle posture avant la création du casino. L'aristocratie et les grands propriétaires vivaient à l'étranger, principalement à Vienne, où ils cherchaient toute distraction possible, et dans les distractions et plaisirs de cette ville impériale, ils oublièrent lentement

A Nemzeti Casino.

Irtá: Ilk Mihály.

Budapest főváros társadalmi életének s mondhatjuk meglepő gyors fejlődésének egyik jelentékeny tényezője a Nemzeti Casino.

A lángelkű Széchenyi István grótot, kit már kortársai a «legnagyobb magyar» melléknévvel tiszteltek meg, a Nemzeti Casino megalkotásánál fontos nemzeti és hazafias célok vezérelték.

A Nemzeti Casino alapítása előtt a magyar társadalom képe nagyon siralmas volt. Az aristokratia és nagybirtokos osztály a külföldön, kivált Bécsben keresett magának szórakozást, s a császárváros zajában és élvezetei között hazájáról s nemzetéről megfeledkezett, nyelvre s érzelmre egyaránt elnémetesedett.

Das National-Casino.

von Michael Ilk.

Einen der ersten Factoren der Entwicklung des gesellschaftlichen Lebens Budapest's und wir wären versucht selbst zu sagen sehr schnellen Entwicklung, ist das National-Casino.

Grosse und wichtige nationale und patriotische Ziele hatte Graf Stefan Széchenyi, dem seine Mitbürger schon damals den Beinamen «der grösste Ungar» gaben, bei Gründung dieses Casino vor Augen.

Vor Gründung des National-Casino's bot die ungarische Gesellschaft ein recht trauriges Bild. Die Aristokratie und die grossen Grundbesitzer hielten sich im Auslande auf, speciell in Wien, wo sie Zerstreuung suchte, und im Tummel der Kaiserstadt und ihren Vergnügungen vergassen sie ihre Heimath und Nation, ihre Sprache und Gefühle germanisirten sich.

leur patrie et leur nation; leur belle langue et leurs sentiments se germanisèrent.

La petite noblesse, qui tenait fermement à sa nationalité, avait par suite de la situation politique du pays beaucoup à souffrir; les différentes classes de la société se tenaient éloignées l'une de l'autre; l'aristocratie, la petite noblesse et la bourgeoisie semblaient être séparées par un mur infranchissable; chacune vivait pour soi: l'esprit manquait d'argent, les gens haut-placés méprisaient le travail, et par conséquent le travail ne trouvait pas la considération qui lui était due. Il n'y avait pas de point de contact commun; il manquait un centre où les premiers de la nation se seraient rencontrés afin de réaliser des plans pour le bien de la patrie.

Voilà l'image de la société hongroise avant que le comte Etienne Széchenyi s'en fut occupé; et que la même société se soit développée d'une si belle façon et ait subi un tel changement n'est que l'oeuvre du comte Etienne Széchenyi et de sa création, le

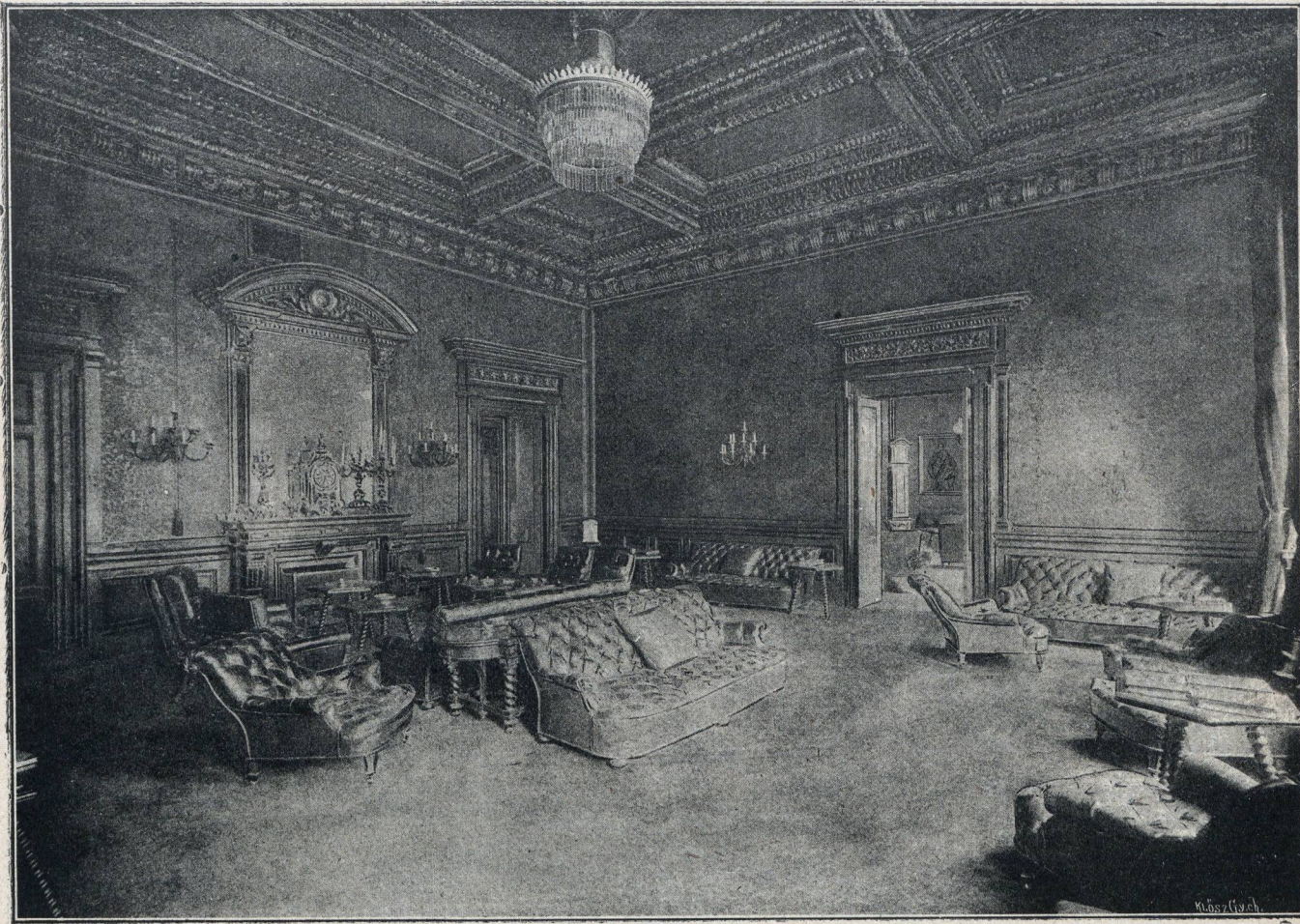
A nemzeti érzelmekhez hí köznemesség a kor sulyos szellemi és politikai nyomása alatt tompa aléltságra szenvedett. A társadalmi osztályok között szigorú válaszfal emelkedett; aristokrácia, köznemesség és polgári rend közötti érintkezésre még csak gondolni is merészség volt; mindenik osztály külön élte le napjait: a szellem nélkülözötte a tőkét, a tekintély megvetette a munkát, s a munka sehol nem talált méltánylatot. Nem volt egy közös érintkezési pont, egy összekötő kapocs, mely a jókat nagy czélok elérésére egyesítette volna.

Ez volt a magyar társadalom képe Gróf Széchenyi István fellépte előtt, s hogy az máig oly örvendetes változást s hazafias, nemzeti irányú fejlődést mutat, ebben van része a Nemzeti Casinonak is.

A szórakozást, élvezet külföldön kereső aristokrátiát és nagybirtokos osztályt a Nemzeti Casino gyűjtötte először össze; itt találtak kényelmes otthont, üdülést, szórakozást, s mert a Casino útján, — mely a születés, vagyon és szellem aristokráciájának gyűl-

Der Mittel-Adel, der treu bei seiner Nationalität verharrte, hatte in Folge der politischen Stellung des Landes viel zu leiden; die einzelnen Schichten der Gesellschaft hielten sich streng von einander; die Aristokratie, der Mittel-Adel und das Bürgerthum waren wie durch eine unübersteigbare Kluft von einander getrennt; jede dieser Classen lebte für sich: der Geist entbehrte des Capitals, die Hochgeborenen verachteten die Arbeit, und die Arbeit selbst fand nirgends Anerkennung. Es war kein gemeinschaftlicher Berührungspunkt; es fehlte ein Verbindungsglied, welches die Würdigen zusammengeführt hätte zur Erreichung edler Ziele.

Dieses war das Bild der ungarischen Gesellschaft, vor Auftreten des Grafen Stefan Széchenyi, und dass die ungarische Gesellschaft einen so schönen Aufschwung und eine so gründliche Aenderung zeigt, ist ebenso dem Grafen Széchenyi, als auch dem National-Casino zu verdanken.

NEMZETI CASINO.

Salon rouge. — Vörös terem. — Rother Saal.

casino national.

Le casino national servit en première ligne de lieu de réunion de l'aristocratie et des grands propriétaires, qui jusque là avant ne trouvait de distractions qu'à l'étranger; ils eurent ici un home confortable, les distractions et plaisirs qu'ils désiraient, et comme il se forma par le casino — qui devint le point central de l'aristocratie de nom, d'argent et de l'esprit, — une vie sociale des plus agréables, ses membres commencèrent à aimer la capitale, à s'y bâtir des palais où ils eurent leurs logements permanents, et trouvèrent superflus d'aller si souvent à l'étranger, même d'y vivre constamment comme beaucoup l'avaient fait avant. Une fois que la capitale eut commencé à leur plaire, il se fit comme une réaction; ils se mirent à estimer le pays et ses habitants, ils renoncèrent aux coutumes et langues étrangères, et la langue nationale et les coutumes hongroises eurent de nouveau le dessus. Les millions qui auparavant allaient à l'étranger restèrent maintenant dans le pays; il fut élevé une grande quantité d'édifices publics, et les sciences ainsi que la littérature, les arts, l'industrie et le commerce se développèrent d'une très belle manière; l'esprit social devint tout autre.

Un des plus grands mérites du casino fut de franchir, de démolir le mur presque infranchissable qui s'élevait entre les différentes classes de la soci-

helye lett — egy kellemes társadalmi élet fejlődött ki, megszerették a fővárost, abban állandó lakul palotákat emeltek, s nem találták többé szükségesnek a külföldet oly gyakran fölkeresni, vagy, mint azelőtt sokan tették, egész életüket ott leélni. A főváros után megszerették az országot, a népet, leveiközték az idegent s a nemzeti nyelvet, erkölcsöt és szokásokat visszahelyezték természetes jogaikba. A milliók, miket ezelőtt külföldön fecseireltek el, most benn maradtak az országban, közintézetek emelkedtek s a hazai tudomány, irodalom, művészet, ipar és kereskedelem új lendületet, új fejlődést vett s az egész közszellem átalakult.

S a mi egy nagy érdeme a Nemzeti Casinónak, — ez egyet volt az, mely a társadalmi osztályok közötti áthidalhatlannak látszó válaszfalat ledöntötte, s a kasztszellemet megszüntette, mert minden aristokratikus színezete daczára is osztálykülömbőség vagy pártzempont a tagok megválasztásánál szóba nem jöhet, s a felvétel kelleik az alapszabályok: «a tisztesség, műveltség, feddhetlen jellem és önállóságban» állapítják meg; s hogy a tagválasztásoknál tényleg eme mérték alkalmaztatik, erről könnyen meggyőződést szerezhetünk, ha csak egy pillantást vetünk a Casino tagjainak névsorára, hol a legfényesebb aristokrata nevek mellett bírák, ügyvédek, orvosok, tanárok

Vor Allen vereinte das National-Casino die Aristokratie und alle grossen Grundbesitzer, die früher im Auslande Zerstreung suchten; hier fanden sie ein gemächliches home, Zerstreung und Abwechslung, und nachdem sich durch das Casino — welches der Sammel-punkt der Geburts-, Geld- und Geistaristokratie wurde, — ein angenehmes gesellschaftliches Leben bildete, fingen sie an sich in der Hauptstadt wohl zu fühlen, errichteten in derselben Paläste wo sie nun ständige Wohnungen hatten, und fanden es nun überflüssig das Ausland so oft aufzusuchen, oder wie es früher Viele thaten, ihr ganzes Leben dort zuzubringen. Nachdem die Hauptstadt ihr Wohlgefallen gewonnen hatte, begann die Reaction einzutreten; sie fingen an Land und Leute zu schätzen, entledigten sich der fremden Sitten und Sprache, und die National-Sprache, Sitten und Gebräuche wurden wieder in ihre Rechte eingesetzt. Die vielen Millionen, die sie früher in's Ausland trugen, kamen nun dem Vaterlande zu Gute, öffentliche Gebäude erhoben sich, und sowohl die Wissenschaften, als auch die Litteratur, Kunst, Industrie und Handel nahmen einen neuen Aufschwung, entwickelten sich wunderbar, und der Gemeingeist wurde ein ganz anderer.

Eines der Hauptverdienste des Casino's war es, die

été, d'abolir le système des castes, car malgré le coloris aristocratique du casino, lorsqu'il s'agit de l'élection d'un membre, on ne demande ni son rang dans la société (aristocratie ou bourgeoisie), ni à quel parti politique il appartient, mais bien s'il n'y a pas de tâches à son caractère, quelle est son éducation et son indépendance, et il suffit de jeter un regard sur le livre des membres pour se convaincre qu'il en est ainsi, car à côté des noms les plus aristocratiques nous trouvons les noms d'avocats, de juges, de médecins, professeurs, militaires et employés supérieurs en grand nombre.

C'est ainsi que le comte Etienne Széchenyi réalisa l'idée de rassembler en un lieu commun les membres des différentes classes de la société.

Ce fut le 24 avril 1827 que le comte Széchenyi se prononça pour la première fois devant une grande compagnie pour la création d'un casino, qui servirait de lieu de rencontre pour l'échange d'idées, de conversation agréable etc. L'idée trouva beaucoup de par-

neiveil találkoznak, s a hadsereg és hivatalnoki kar is tekintélyes számban van képviselve.

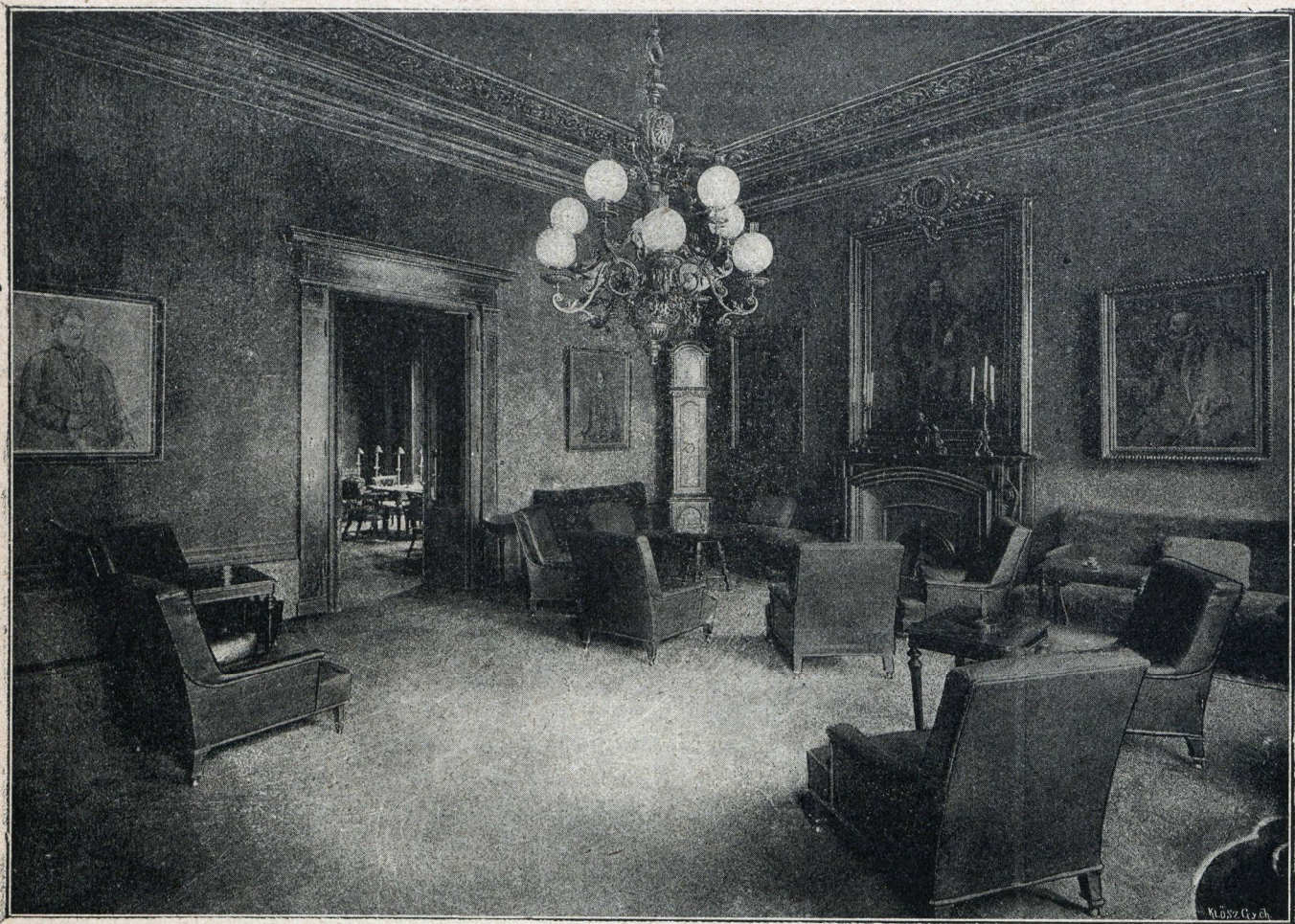
Igy valósult meg Széchenyi István gróf nagy ideája a különböző társadalmi osztályok egyesítéséről.

1827. ápril 24-én egy nagyobb társaságban penditette meg gróf Széchenyi István az eszmét, hogy a közművelődés, közhasznú eszmecseré és kellemes társalgás előmozdítása céljából egyesület alakíttassék; az eszme köztetséssel találkozott, s pár nap alatt 108-an jelentkeztek a tervbe vett egyesület tagjaiként. — 1827. június hó 10-én tartotta a Nemzeti Casino alakuló ülését a Dorottya-utcai (most 5. sz.) Fogelféle házában, melynek egész első emeletét saját egyleti céljaira bérbevette; ekkor már 175 tagja volt a Casinónak: 1830-ban: 352; 1840-ben: 466; 1850-ben: 445; 1860-ban: 474; 1870-ben: 744; 1880-ban: 716; 1890-ben pedig 719 volt tagjainak száma, köztük mint tiszteleti tag Anglia gavalier trónörököse Albert Edward walesi hrg, kinek fényes társadalmi tulajdonai

scheinbar unüberbrückbare Kluft zwischen den einzelnen Classen der Gesellschaft auszufüllen, und den Kastengeist auszulöschen, denn trotz des aristocratischen Anscheines der Casino's, kommt bei der Wahl eines Mitgliedes weder dessen Classenrang, noch politische Ansicht in die Waagschale, sondern es kommen nur die Hauptregeln der Aufnahme in Anwendung, als: Anständigkeit, Bildung, reiner Charakter und Selbstständigkeit; — und dass ein solches Mass thatsächlich bei Aufnahme von Mitgliedern angewendet wird, beweist am Besten das Durchblättern des Mitgliedsbuches, in welchem wir neben den Namen der höchsten Aristocratie, die Namen von Advocaten, Richtern, Ärzten, Professoren, sowie die von Militärspersonen und Beamten in schöner Zahl finden.

So verwirklichte Graf Stefan Széchenyi seine grosse Idee der Vereinigung der verschiedenen Classen der Gesellschaft.

Am 24. April 1827, geschah es zum ersten Mal

NEMZETI CASINO.

Salon Deák. — Deák-terem. — Deák-Saal.

tisans, et en quelques jours, il y eut déjà 108 personnes, qui s'inscrivirent comme membres du casino à créer. Le casino tint sa première assemblée constituante le 10 juin 1827 dans la maison Fogel de la Dorottya-utca (No. 5.) dont tout le premier étage fut loué pour le casino. Le casino avait alors déjà 175 membres; en 1830 il eut 352 membres, en 1840 — 466, en 1850 — 445, en 1860 — 474, en 1870 — 744, en 1880 — 716 et enfin en 1890 — 719 membres. Parmi ses membres honoraires se trouve le prince héritier d'Angleterre, le prince Albert Eduard de Galles, dont les hautes qualités de l'esprit et du coeur, attirent tout le monde. Le Casino est fier de le compter depuis 1881 parmi ses membres, et chaque fois qu'il vient à Budapest, on arrange en son honneur des fêtes dignes de sa personne.

La mort enleva au Casino son autre ornement, le prince héritier d'Autriche-Hongrie, l'archiduc Rodolphe. Ce dernier, que deux pays adoraient et qui était leur espérance, passa beaucoup d'heures agréables dans le casino. Je ne veux en raconter ici qu'une seule: «C'était au mois d'août 1885, pendant l'exposition, lorsqu'une après-midi, après avoir visité l'exposition, l'archiduc Rodolphe vint, en compagnie de son auguste femme, l'archiduchesse Stéphanie, dîner au casino. Le comte Etienne Károlyi, directeur-président

és lebilincselő egyénisége, még ama magas állás nélkül is hova a sors helyezte, részére minden szívet megnyert volna; — 1881. óta szerencsés őt a Casino tagjai közé számíthatni, — s valahányszor Bpsten megjelen, mindig méltó ünneplés tárgyát képezi.

Másik disztétől, Ausztria-Magyarország fenkölt lelkű trónörökösétől Rudolf főhercegtől, a halál fosztotta meg a Casinot; sok kellemes órát töltött itt a megalodogult, ki két országnak volt bálványá, reménye: ezek közül csak egyet kívánok megemlíteni: 1885. augusztus havában volt, midőn a budapesti országos kiállítás megleltése után a késő délutáni órákban fenséges nejevel együtt kereste fel a Nemzeti Casinot. Károlyi István gróf, ki mint a Casino elnök igazgatója fogadásukra sietett, gondoskodott róla, hogy a fenséges pár jól találja magát. Az ebédet néhány meghívott casinói tag társaságában költötték el, s Berkes bandája szebbnél-szebb fülbemászó nótákkal annyira lebilincselte a fenséges párt és kíséretüket, hogy a szolgálattelvő szárnységéd a Bécsbe indulásra kitűzött időpontról megelégedkezve, félórával később jelentette, hogy a mozdony fűtve van; de a trónörökös mosolygva intett a kötségsbesett szárnységédnek, hogy csak hadd fűtsék azt a mozdonyt tovább, — s fűtötték is, mert a fenségek oly jól találták magukat, hogy az indulásra kitűzött 9 órából 11 óra lett, mikor a vonat a bpesti pályaudvarból kirobogott.

dass Graf Stefan Széchenyi in grösserer Gesellschaft die Idee der Gründung eines solchen Vereines vorbrachte, welcher berufen wäre, als Stätte angenehmer Conversation, Meinungsantausch u. s. w. zu dienen; die Idee fand Anklang, und innerhalb einiger Tage, meldeten sich schon 108 Personen als Mitglieder. Am 10. Juni 1827 hielt das National-Casino seine constituirende Versammlung ab in der Dorotheergasse (No. 5), im Fogel'schen Hause, dessen ganzer erster Stock zu Clublocalitäten gemiethet wurde; damals waren schon 175 Mitglieder vorgemerkt. Im Jahre 1830 hatte das Casino 352; im Jahre 1840: 466; 1850: 445; 1860: 474; 1870: 744; 1880: 716; endlich 1890: 719 Mitglieder, unter welchen wir als Ehren-Mitglieder den Thronfolger von England, den Herzog Albert Eduard von Wales finden, dessen hohe gesellschaftliche Tugenden und fesselnde Individualität Jedermann's Herz gewinnt, auch ohne jene hohe Stellung, wohin ihn das Schicksal setzte; — seit 1881 ist das Casino stolz, ihn als Ehren-Mitglied in ihrem Buche führen zu können, — und so oft er nach Budapest kommt, werden immer seiner würdige Feste veranstaltet.

Der Tod entriss dem Casino seine andere Zierde, den geistig so entwickelten Thronerben Oesterreich-Ungarn's, den Erzherzog Rudolf; viele angenehme Stunden ver-

du casino, fit de son mieux afin que les augustes visiteurs s'y sentent à leur aise. Quelques membres du casino furent priés de prendre part au diner, et la bande de bohémiens de Berkes contribua à leur faire passer plus agréablement le temps. Et en effet, le temps passa si vite, que les augustes visiteurs et leur suite oublièrent l'heure du départ du train, et lorsqu'une demi-heure plus tard l'un des adjutants de service se rappela l'heure du départ, il ne put qu'en faire le rapport à Son Altesse. Mais ce dernier se trouvait si bien où il était qu'il répondit en souriant: «Cela ne fait rien, que la locomotive continue à chauffer», ce qui fit qu'au lieu de partir à 9 h. comme il en avait été décidé, l'archiduc et l'archiduchesse ne quittèrent Budapest qu'à 11 h. du soir.

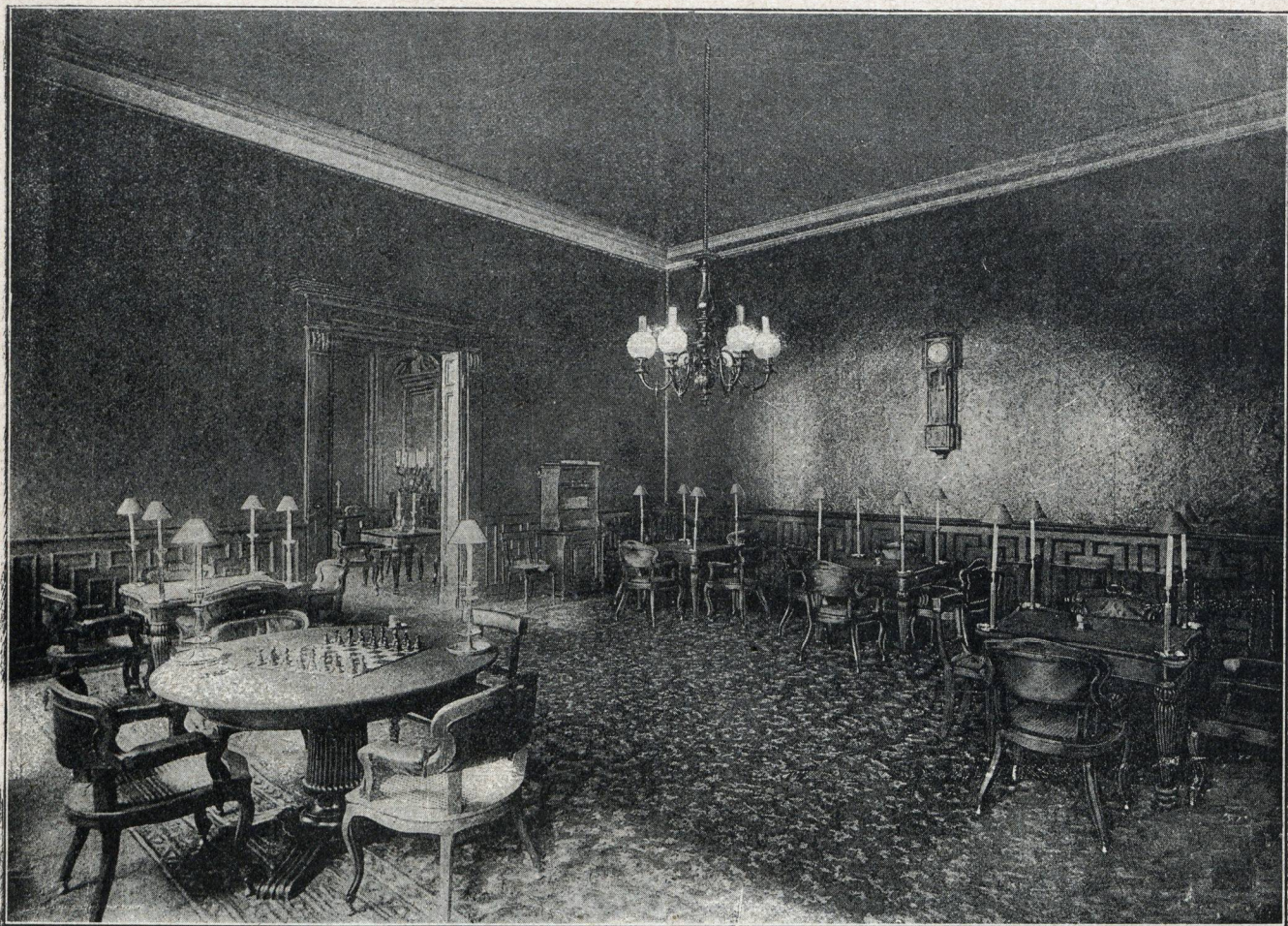
C'est peut-être pour reconnaître les bonnes heures qu'il avait passées dans le casino, que l'archiduc Rodolphe lui offrit son portrait en grandeur naturelle, peint par Benczur. — Le tableau fut terminé, la date de l'inauguration avait déjà été décidée, quand tout d'un coup le 30 janvier 1889 la nouvelle incroyable

Bizonyára az itt töltött kellemes órák hatása alatt határozta el magát Ő Fensége arra, hogy a Casinot Benczur által festett életnagyságu arcképével ajándékozza meg. A kép el is készült, már ki volt tűzve a leleplezés napja is, midőn 1889. január 30-án jött a megdöbbentő hír, hogy a nemeslelkű királyfi szíve megszűnt dobogni.

Albert Edward walesi herceg már előzőleg megküldötte a Casinonak Angelli tanár által festett életnagyságu arcképét, mely vonásait angol lovastábornoki egyenruhában örökíti meg. Mindkét arckép a Casino nagy ebédlőjében van elhelyezve.

A Casino tagjairól rendszeres statistikát összeállítani hosszadalmas volna, de annak illusztrálására, hogy mennyire nem exclusiv jellegű, felemlíthetjük, hogy rendes tagjai között van két királyi herceg, és pedig Ernő Agoston cumberlandi és Dom Miguel braganzai hercegek, továbbá mintegy 370-en a főnemesi családok tagjai közül, s 300-an felül az Akadémia, bírói kar, a hadsereg, hivatalnoki kar, földbírtokosok, orvosok, tanárok stb. közül; egyszóval együtt

brachte der Verewigte, den zwei Länder vergötterten, in diesen Localitäten. Ich will nur eine erwähnen. Es war im Monate August des Jahres 1887, als am späten Nachmittage nach einem Besuche der Ausstellung, Erzherzog Rudolf in Begleitung seiner hohen Gemahlin das Casino aufsuchte. Graf Stefan Károlyi, als Präsident-Director des Casino, sorgte dafür, dass sich das hohe Paar im Casino wohlbefinde. In Gesellschaft einiger geladener Mitglieder wurde das Diner aufgetragen, während die Zigeunerbande Berkes ihre schönsten Stücke zum Besten gab. Hiedurch wurde die Aufmerksamkeit des hohen Paares, sowie der sie begleitenden Personen so sehr in Anspruch genommen, dass der dienstthuende Flügeladjutant die Zeit der Abfahrt des Zuges nach Wien vergass, und erst nach einer halben Stunde sich dessen erinnernd, Meldung erstattete dem Kronprinzen; dieser jedoch winkte ihm lächelnd zu, und sagte: man möge nur die Maschine weiter heizen, was auch geschah, denn ihre Höhen befanden sich so gut, dass statt der zur Abfahrt be-

NEMZETI CASINO.

Salle de jeu. — Játzó-terem. — Spielsaal.

de la mort du prince-héritier se répandit.

Le prince Albert-Eduard de Galles avait, envoyé déjà avant son portrait peint en grandeur naturelle par Angelli; le portrait représente le prince en grande uniforme de général de cavalerie de l'armée anglaise. Ces deux tableaux se trouvent dans la grande salle à manger.

Ce serait trop long de vous montrer statistiquement, que malgré son caractère assez exclusif, le Casino a des membres de toutes les classes de la société. Il a en outre deux princes royaux, le prince Ernest-Auguste de Cumberland et le prince Dom Miguel de Braganza, à peu près 340 membres appartenants à la haute noblesse et à peu près 300 autres membres, tels que des juges supérieurs, propriétaires fonciers, généraux, médecins, professeurs, membres de l'Académie, etc.; en un mot nous trouvons ici la crème de la société hongroise et quelques grands hommes de l'étranger.

Une des principales idées du créateur du Casino avait été, de doter ce dernier d'une maison à lui; mais cette idée ne fut que beaucoup plus tard réalisée, car ce ne fut qu'en 1871 que sous la présidence du directeur comte Antoine Széchényi on acheta le palais où se trouve aujourd'hui le Casino.

van ott a magyar társadalom színe java és sokan a külföld nevezetesebb személyiségei közül.

A Casinonak már alapításától kezdve az volt legfőbb törekvése, hogy saját otthonnal bírjon, mely egyedül és kizárólag az egyesület céljait szolgálja; eme óhaja csak 1871-ben valósulhatott meg, midőn Gróf Szápáry Antal igazgatói működése alatt jelenlegi palotáját megvásárolta.

Eme palota megvételével a Casinora nézve egy új korszak vette kezdetét; az egyesület tagjainak szükséglete, kényelme, szórakozási eszközei kiváló gondnal találkoztak, s a palota az egyesület céljaira teljesen átalakított, úgy hogy az európai kontinensen alig van club, mely tagjainak annyi kényelmet és szórakoztató eszközt nyújtana, mint a Nemzeti Casino. Termeli fejedelmi fénynek vannak berendezve; olvasó termében 160 hazai és külföldi lap és folyóirat kínálkozik szórakozásul; könyvtára, melyre a Casino alapítása óta 160.000 frtnál többet fordított, több mint 30.000 kötetet tartalmaz, közöttük olyan ritkaságokat, mint Calepinus szótárának bazeli kiadása 1605-ből és sok nagybecsű kéziratot. Mint könyvszemléti ritkaság említsére méltó az «Augsburger Allgemeine-Zeitung», mely 1798-tól és a «Quarterly Review», mely hasonlóképp alapításától kezdve megvan a Casino birtoka-

stimmten Stunde 9, es 11 Uhr wurde, bis der Zug den Bahnhof verliess.

Eine Folge der hier so angenehm verbrachten Stunden mag es gewesen sein, dass sich Seine Hoheit entschloss, sein von Benczur gemaltes lebensgrosses Bild dem Casino zu schenken. Das Bild wurde auch fertig und der Tag der Enthüllung war schon bestimmt als am 30 Januar 1889, die Alle überraschende Nachricht vom Tode des Kronprinzen eintraf.

Albert Eduard Prinz von Wales schickte schon früher sein von Angelli gemaltes lebensgrosses Porträt dem Casino ein; das Bild steilt ihn als Reitergeneral der englischen Armee vor. Die beiden Bilder befinden sich im grossen Speisesaale des Casino.

Es würde uns zu weit führen, einen statistischen Ausweis des Casino's zu bringen, darum begnügen wir uns damit hier nur kurz anzugeben, dass das Casino unter seine Mitglieder 2 königliche Prinzen zählt, und zwar den Herzog Ernst-August von Cumberland und den Prinzen Dom Miguel von Braganza, weiters beiläufig 350 dem hohen Adel angehörige Mitglieder und ungefähr 300 andere Mitglieder, als: Richter, Gutsbesitzer, Militärs, Aerzte, Professoren, Mitglieder der Academie, u. s. w. mit einem Worte, wir treffen hier die Crème der ungarischen Gesellschaft, und manche Grösse des Auslandes an.

Eine der Hauptbestrebungen des Gründers des Casino war es schon, demselben ein eigenes Heim zu verschaffen, welches allein dem Casino zu Gute käme;

C'est de l'achat du palais du Casino que datent les grands changements qu'il eut à subir. L'on prit toutes les précautions possibles afin qu'il ne manque rien aux membres, on fit tout le possible en ce qui concerne les distractions. Et nous pouvons assurer qu'il est impossible de trouver en Europe une installation mieux appropriée à son but. Ses salles sont meublées avec un luxe incroyable; sa salle de lecture contient 160 journaux et revues tant de l'intérieur que de l'étranger; sa bibliothèque qui depuis sa création a coûté plus de 160.000 fl. contient 30.000 volumes avec beaucoup d'exemplaires des plus rares, comme par exemple: l'édition faite à Bale en 1605 du dictionnaire de Calepinus, et beaucoup d'autres manuscrits. Comme rareté nous ne nommons ici que la collection de «L'Augsburger Allgemeine Zeitung» de 1798 jusqu'à nos jours, et celle de la «Quarterly Review» depuis sa création; en dehors de tous ceux-ci nous rencontrons encore beaucoup d'autres oeuvres très-rares et très-chers, oeuvres que beaucoup de personnes ne peuvent justement pas acheter à cause de leur cherté. Celui que la lecture

ban, s'emellit sok oly nagybecsű mű, mit magánosok nagy értéke miatt alig szerezhetnek meg; — kit a tudományos buvárlatok kifárasztottak, üdülést, szórakozást találhat a billiárd, a sak- vagy kártyasztaloknál; a kinek inyenez hajlamai vannak, a Casinóban talál olyan konyhát, melynél külömbet a monarchiában sehol nem találhat.

A Casinónak eme általános jellemzése után talán nem lesz érdektelen kissé a helyiséggel és a Casinói étellel is megismerkednünk; erre legjobb lesz egy délutáni órát választanunk, mikor a Casino kissé élénkülni kezd.

Délután 5 óra van, midőn kocsink a Casino kapuján berobog; kocsink ajtaját diszbe öltözött kapus nyitja ki, s midőn a lépcsőházba benyitunk, gazdag ezüst-vörös színű öltönyű, kifent bajuszu huszárok sietnek elénk, hogy fölölönket és kalapunkat átvegyék. A legelső franczia renaissance stylon épült lépcső-

dieser Wunsch kam jedoch erst 1871, zu Stande. als unter der Präsidentschaft des Director's Grafen Anton Széchenyi das jetzige Palais angekauft wurde.

Mit dem Ankaufe dieses Palastes begann eine neue Zeitepoche für das Casino: es wurde den Anforderungen, Bequemlichkeiten und für die Zerstreung der Mitglieder besonders Sorge getragen, und das Palais erlitt mehrere Veränderungen, um dem zu entsprechen, und wir können getrost versichern, dass am europäischen Continente wohl kaum ein zweites Casino existirt, welches seinen Mitgliedern soviel bieten würde. Seine Säle sind mit verschwenderischer Pracht ausgestattet, sein Lesezimmer enthält mehr denn 160 inländischer und ausländischer Blätter und Revuen; die Bibliothek, welche seit ihrer Gründung mehr als 160.000 fl. kostete, enthält über 30.000 Bände, darunter äusserst seltene Ausgaben, wie z. B. die Baseler Ausgabe des Calepinus'schen Wörterbuche vom Jahre 1605, und viele andere werthvolle Manuscripte. Als bibliothekarische Seltenheit verdient besondere Erwähnung das Vorhandensein der «Augsburger Allgemeinen

NEMZETI CASINO.

Salle de lecture. — Olvasó-terem. — Lese-Saal.

a fatigué, trouve dans la salle de billards, d'échecs ou de cartes le repos qu'il désire; celui qui aime enfin à faire bonne chère, trouve cette dernière également au Casino, qui possède une des meilleurs cuisines du pays.

Après toutes ces remarques générales concernant le Casino, je ne crois pas me tromper en vous assurant qu'il ne manquera pas d'intérêt si nous visitons en détail le casino, et si nous disons quelques mots de la vie qu'on y mène. Prenons pour cela une heure où la vie commence à se développer au casino.

Il est 5 heures lorsque notre voiture s'arrête sous la porte cochère du casino. La portière est ouverte par un suisse en grand gala; au moment de passer dans l'escalier, voici plusieurs domestiques en tuniques brodées d'argent qui se précipitent à notre rencontre, afin de nous enlever nos manteaux et chapeaux. L'escalier appartenant au style renaissance français attire tout de suite notre attention, et nous nous apercevons que la montée qui commence par un double escalier n'en forme plus qu'un après quelques degrés en se réunissant et va ainsi jusqu'à peu près au premier étage, où il se divise de nouveau en un double

ház meglepő benyomást gyakorol az idegenre, — önkénytelenül széttekint. A két szárnyban megindult lépcsőzet, — melynek alján szürke márvány kandallóban barátságos lángok lobognak — néhány lépcsőfok után egyesülve az első emelet fele magasságáig halad, hol ismét két szárnyra oszolva, két impozans szürke márványoszlop által határolt előcsarnokban ér véget. A padló alul-felül vörös-fehér márvány mozaikkal van kirakva; az egész lépcsőház a tetőről nyeri világosságát, melynek üvegében izléses diszítések között a Casino monogramma van számtalan változatban beégetve.

E lépcsőház, mely Károlyi István gróf elnökgazdátó finom műtözlését hirdeti, az 1890-ik év őszén készült el, s ezzel befejezést nyertek azon nagyszabású átalakítások, melyeket az egylet cselja, a tagok kényelme, de másrészt a Casino mint testület tekintélye érdekében is a Casino lelkes elnök-gazdátója tervszerűen haladva 12 év alatt következetesen keresztül is vitt. S valóban 12 éves igazdátói működésére mivel sem tehette volna fel méltóbban a koronát,

Zeitung» vom Jahre 1798 an, und ebenso der «Quarterly Reviews», seit ihrer Gründung; daneben aber finden sich dann noch viele andere sehr werthvolle und seltene Werke, welche Privatpersonen eben wegen ihres zu grossen Werthes, resp. Preises, sich nicht anschaffen können. Derjenige nun, den seine Nachforschungen in der Bibliothek ermüdet haben, findet Erholung im Billard- oder Schachzimmer, eventuell auch Kartenzimmer; wer endlich gute Küche liebt, findet hier eine vorzügliche, deren Paar man im Lande umsonst suchen würde.

Nach diesen allgemeinen Bemerkungen über das Casino dürfte es nicht uninteressant sein, uns ein wenig näher mit den Localitäten und mit dem Leben des Casino zu beschäftigen; hiezu wählen wir eine Stunde, wo das Leben im Casino sich zu regen beginnt.

Es ist 5 Uhr Nachmittags, als unser Wagen, in den Thorweg des Casino fährt, der Schlag des Wagens wird von einem Portier in Gala geöffnet, und im Momente wo wir das Stiegenhaus betreten, laufen uns schon reich in Silber galonnirte Huszáren, mit aufgedrehten Schnurbärten entgegen, um uns unserer Ueberzieher und Hüte zu entledigen. Das im reinsten französischen Renaissance-Style erbaute Stiegenhaus zieht sogleich unsere Aufmerk-

escalier qui prend fin dans une galerie ornée de deux statues imposantes en marbre gris. Au pied de l'escalier se trouve une belle cheminée en marbre gris où brûle un bon feu. Le plancher de la galerie, de l'anti-chambre et de l'escalier est en mosaïque de marbre rouge-blanc. L'escalier lui-même est éclairé d'en haut par un beau vitrage, contenant entre autres le monogramme du casino en toutes sortes de variations.

Cet escalier, qui témoigne du bon goût du président directeur comte Etienne Károlyi, a été terminé pendant l'automne 1890; et par cela fut terminé la série des grands ouvrages et changements qu'eut à subir le casino afin de répondre aux exigences des membres et de l'état actuel de la société, changements qui furent exécutés d'après un plan pendant les derniers douze ans sous la direction de son zélé directeur comte Etienne Károlyi. Il est impossible de demander un plus beau couronnement d'une activité de 12 ans comme président-directeur. que l'achève-

ment eme lépcsőház építésével, mely a késő utódoknak is ekesszólóan fog beszélni azon időről, mikor Károlyi István gróf volt a Casino igazgatója.

A lépcsőház előcsarnokából a Széchenyi-terembe nyitunk, melyben a főhelyet a Casino nagynevű alapítójának, gróf Széchenyi Istvánnak olajfestésű arcképe foglalja el. A falak mellett sötétzöld bőrpamlagok terülnek el, a falakat és a mennyezetet művészi faragású faburkolat, a padlót pedig sötétvörös smyrna szőnyeg fedi, melyben a Casino monogramma kék színben beleszőve számtalanszor ismétlődik.

E teremből jobbra a vörös salonba nyitunk, (lásd képet az 5. oldalon), mely butorainak szinétől nyerte elnevezését; a falakat itt arany virágokkal díszített barna bőrkárpit fedi, az ablakkal szemben gyönyörű művi fekete márvány kandalló van, melynek barátságos lángjait nagy társaság ül körül; ugy-

samkeit auf sich, und wir sehen uns um. Die in zwei Flügeln beginnende Stiege vereint sich nach einigen Stufen zu einer einzigen, bis in die Höhe des Halb-Stockes, wo sie sich wieder in zwei Flügeln theilend, in einem durch zwei imposante Karst-Marmorsäulen geschmücktem Vorzimmer endet. Am Fusse der Stiege befindet sich ein schöner Karst-Marmor Kamin mit lustigem Feuer. Die Diele ist aus roth-weissen Marmor-Mosaik gebildet, das Stiegenhaus selbst aber gewinnt ihr Licht vom Plafond aus, dessen Glas-Malerei unter anderen Ausschmückungen das Monogramm des Casinos in unzähligen Varianten enthält.

Dieses Stiegenhaus, welches den guten Geschmack des Präsidenten Directors Grafen Stefan Károlyi verräth, wurde im Herbst 1890, durch den Casino-Architecten Arthur Meinig fertig, und hiemit gewonnen jene grosse Veränderungen ein Ende, welche hervorgerufen wurden theils durch den Zweck des Casino: Bequemlich-

NEMZETI CASINO.

Bibliothèque. — Könyvtár. — Bibliothek.

ment de l'escalier, qui rappellera aux futures générations le temps, où le comte Etienne Károlyi était président du Casino et leur servira d'exemple.

De l'anti-chambre nous entrons dans «la salle Széchenyi», ayant à sa place d'honneur le portrait peint cè l'huile du fondateur du casino, le comte Etienne Széchenyi. Le long des murs se trouvent des divans recouverts de cuir vert-forcé, tandisque les murs et le plafond même sont couverts des produits les plus beaux de la sculpture sur bois. Le plancher est recouvert d'un épais tapis de Smyrne rouge foncé, contenant le monogramme du casino tissé en bleu.

Nous entrons par la droite dans le salon rouge voir sa vue page 5.) qui reçoit son nom de la couleur de son ameublement; les murs sont recouvert d'une tapisserie en cuir brun avec de riches décorations d'or; en face des fenêtres se trouve une très belle cheminée en marbre noir; nous trouvons une grande société autour du feu qui flambe dans cette cheminée; cette société paraît se composer pour la plupart des sportsmans, car l'on ne parle que des chances des courses du printemps, et d'après la vivacité des discours, il paraît que tous ces messieurs

látszik a sportsman-ek közé tartoznak, mert épen a legközelebbi tavaszi versenyek esélyeit beszélük meg; hogy a nézetek nem mindenben találkoznak, kiténik a vita élénk hangjából, míg végre egy hang azzal dönti el a vitát, hogy «majd meglátjuk májusban!» A kandalló feletti óriási tükör meg tiszszerezve sugározza vissza a mennyezetről lecsüngő csillár lángjait; az ablakokról sötétkék színű nehéz peluche függöny omlik alá, míg a padlót fedő sötétkék alapzatu szőnyegből, melybe a Casino monogramma vörös színben van beszöve, élénken emelkedik ki a salon vörös bőrbutorzata, zöld márvánnyal fedett asztalai, melyeken értékes díszművek fekszenek.

Különös hang kelti fel figyelmünket, mielőn a vörös salonon átmenve egy öt ablak által megvilágított óriási terembe érünk, de szétnézve megnyugvással látjuk, hogy eme különös hangot csontgolyók összeütődése okozza: a billárd teremben vagyunk. Három tekeasztal foglalja el eme nagy terem közepét,

keit der Mitglieder, weiters das Ansehen des Casino als Corps, welche Veränderungen plangemäss in den letzten 12 Jahren durch den Präsidenten durchgeführt wurden. Und es lässt sich kein schönerer Beschluss einer 12 jährigen Directions-Thätigkeit denken, als der Bau dieses Stiegenhauses, welches den späteren Generationen als leuchtendes Beispiel und Zeugnis dienen wird von jener Zeit, als Graf Stefan Károlyi Director-Präsident des Casino war.

Aus dem Vorzimmer treten wir in den Széchenyi-Saal, dessen Ehrenplatz das in Oehl gemahlene Bild des Gründers des Casino, Graf Stefan Széchenyi einnimmt. Längs der Mauer laufen dunkelgrüne Lederdivans, während die Mauer selbst und der Plafond von wunderbaren Producten der Holzschnitzkunst bedeckt sind. Den Fussboden bedeckt ein dunkelrother Smyrnatteppich, in welchem das Monogramm des Casino in blauer Farbe unzählige Male eingewebt ist.

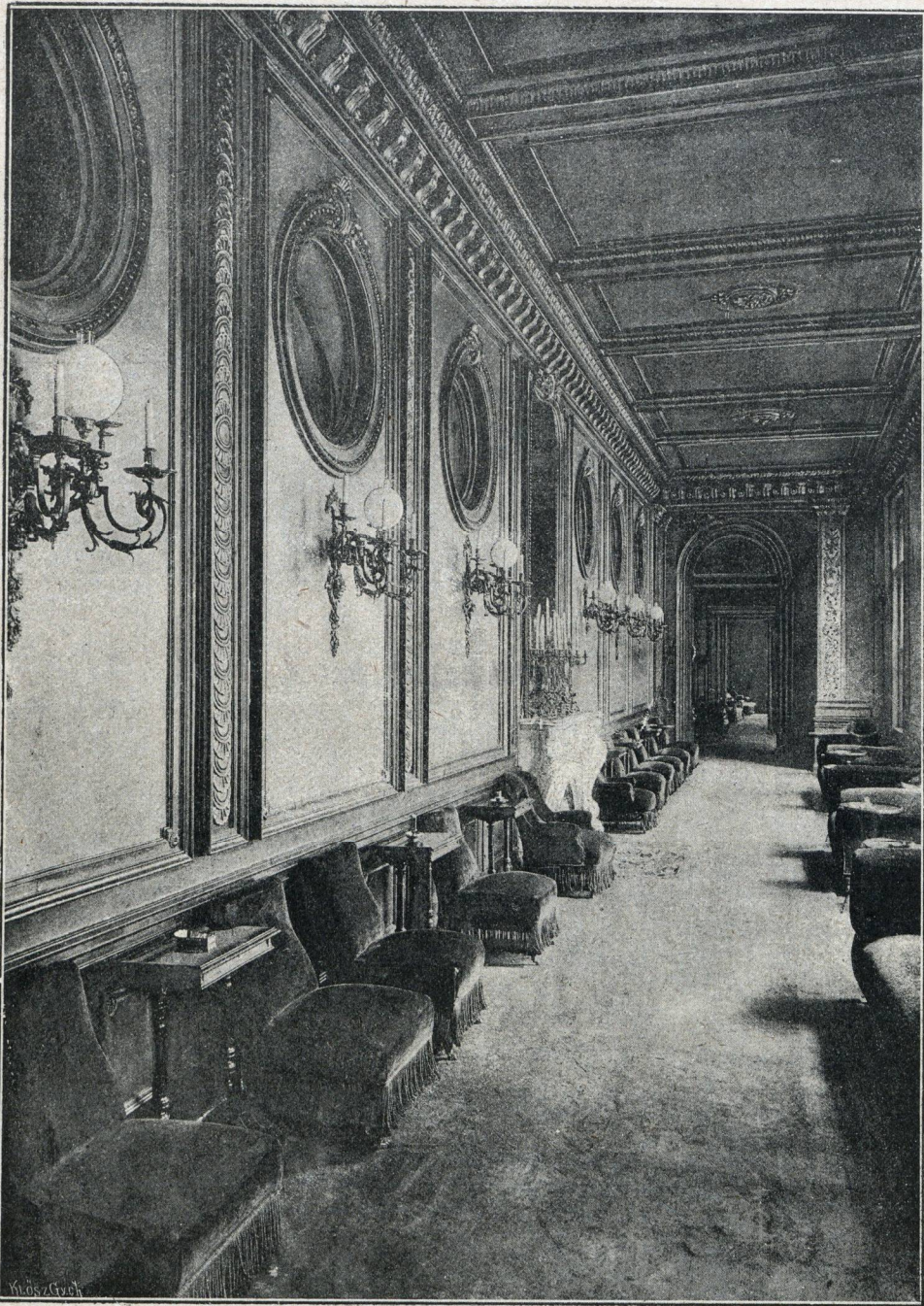
Aus diesem Saale gelangen wir nach rechts in den rothen Salon (siehe Bild auf der 5. Seite) der seine Farbe auf Grund seines Ameublement erhielt: die Wände sind

n'ont pas la même conviction, et la discussion assez vive ne prend fin que par les mots d'un des membres: «enfin, nous verrons en mai.»

La grande glace située au-dessus de la cheminée reflète mille et mille fois les flammes du grand lustre qui pend du plafond; de lourds rideaux en peluche bleu foncé entourent les fenêtres, tandis qu'un lourd tapis bleu foncé, d'où le monogramme rouge du Casino ressort vivement, couvre le parquet; de petites tables couvertes de marbre vert, et portant des livres de luxe, se trouvent dans la chambre.

és hogy a billiárdozás még mindig a kellemes szórakoztató játékok közé tartozik, mutatja az, hogy mindhárom asztal el van foglalva. A terem két keskenyebb fala mellett, kissé emelkedett helyen, hogy a játék menetét a nézők is figyelemmel kísérhessék, sötétzöld peluche pamlagok húzódnak, a falakat megyszín alapzaton gazdag aranyvirágu kárpit fűdi, s a mennyezetről három 2—2 águ gázszállár veti fényét a billiárdasztalokra; — a terem négy sarkát dákókból össze-

hier mit braunen, von Goldblumen durchwirkten Leder tapeten geschmückt, den Fenstern gegenüber befindet sich ein wunderschöner schwarzer Marmorkamin, um dessen lustige Flamme eine grosse Gesellschaft sich befindet; wie es scheint gehören ihre Mitglieder zu den Sportsman, denn soeben sind die Frühjahrs-Rennen am Tapet; es scheint, dass die Ansichten nicht überall die gleichen sind, denn es finden laute Discourse statt, bis endlich Jemand mit der Bemerkung; «wir werden schon im Mai sehen», dem Streite ein Ende macht. Der oberhalb des Camins

NEMZETI CASINO.

Galerie. — Folyosó. — Gallerie.

Un ton tout particulier attire notre attention et du salon rouge nous entrons dans la salle de billard, éclairée par 5 fenêtres, salle énorme où nous nous apercevons que ce ton étrange vient des billes du billard.

Trois billards se trouvent au milieu de la salle; le meilleur signe que le billard n'a encore rien perdu de ses charmes, c'est que les trois billards sont occupés. Le long des deux côtés courts de la salle se trouve une rangée de divans recouverts de peluche verte foncée un peu élevés, afin de mieux pouvoir suivre le jeu; les murs sont recouverts d'un papier rouge-cerise avec riche décoration d'or; du plafond pendent trois lustres à deux bras qui servent à éclairer les billards. Les quatres coins

rakott gúllak foglalják el.

A billiárd tereméből, a már előbb leirt vörös salonon át a Deák salonba érünk, (lásd képet a 6. oldalon,) mely terem Deák Ferencznek itt elhelyezett életnagyságu arczképéről vette elnevezését. Kedvencz tartózkodási helye volt ez a haza bölcsének, ki a kandalló előtt ülve, kezében egy tüzesiptetővel sokszor hallatta itt magvas alkotmányjogi fejtegetéseit, majd egy-egy józú adoma siklott le ajkairól, mely hallgatóit derült kedvre hangolta. Ezen terem berendezése önkénytelenül komoly hangulatot kelt a szemlélőben; széles pamlagok, nagy barna bőrfau-

angebrachte Riesenspiegel spiegelt tausendfach die Flammen der von der Decke herabhängenden Luster wieder; schwere dunkelblaue Plüsch-Vorhänge umrahmen die Fenster, den Boden aber bedecken schwere dunkelblaue Teppiche, aus welchen sich das Monogramm des Casino in rother Farbe eingewebt, vortheilhaft heraushebt, grüne Marmortische mit werthvollen Büchern bedeckt, befinden sich im Zimmer.

Ein eigenthümlicher Ton lockt uns aus dem rothen Salon in den 5 fenstrigen riesigen Billard-Saal, wo wir alsdann finden, dass der eigenthümliche Ton von den Billardkugeln herrührt. Drei Billards nehmen die Mitte des Saales ein, und dass sich die Billards noch immer

de la salle contiennent des pyramides formés de queues de billiard.

En repassant le salon rouge déjà décrit, nous arrivons dans le «salon Deák (voir page 6.) qui a reçu son nom d'après le portrait en grandeur naturelle de François Deák. Ce salon était le lieu où le «sage de la nation», aimait le mieux à séjourner, et assis devant la cheminée, une pincette à la main, il faisait passer en revue les questions politiques, en en disant son avis. Il se laissait aller alors à quelque bon mot ou une anecdote qui faisait rire ses auditeurs. L'ameublement de ce salon est très-grave; de larges divans, de grands fauteuils brunsse trouvent en compagnie de petites tables noires au milieu de la salle. Au-dessous du portrait de Deák se trouve une admirable cheminée noire en fer forgé; les murs sont garnis des portraits des directeurs du Casino: le comte Georges Károlyi, le comte Antoine Szápáry et le baron Béla Wenckheim. Les couleurs un peu plus vives du tapis de Smyrne adoucissent le ton trop sévère du salon.

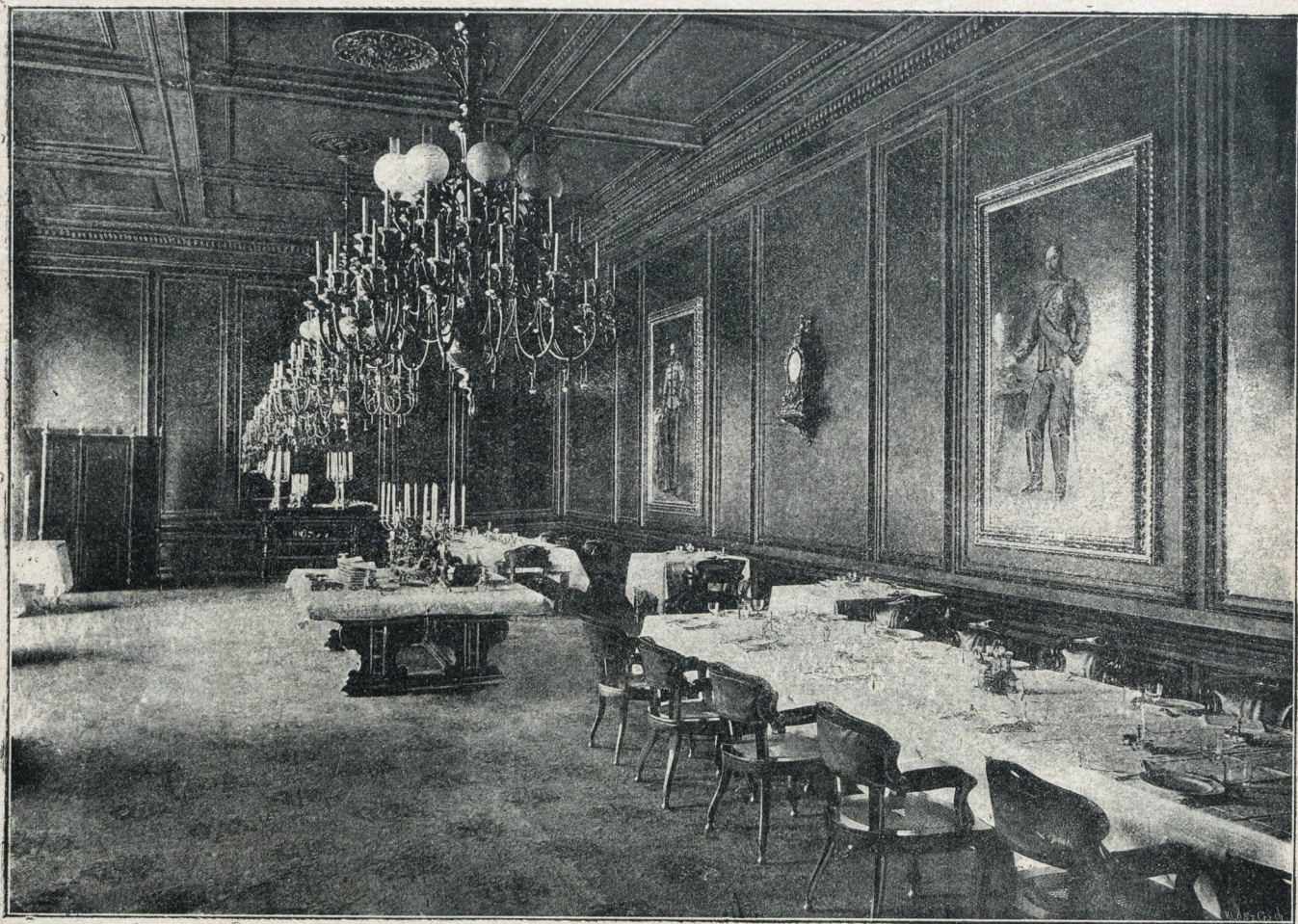
teül-ök csoportokba állítva, közöttük kis fekete fényezett asztalok; Deák Ferencz képe alatt szép mivű fekete vas kandalló, a falakon a Casino régi igazgatóinak, mint Gróf Károlyi György, Gróf Szápáry Antal és Br. Wenckheim Béla stb. arczképei; — míg a padlón elterülő nagy smyrna szőnyeg élénkebb színe némileg enyhíti a terem komoly hangulatát.

A Deáksalon után három játékszoba következnek, melyek berendezése csaknem egyforma; mindenik teremben több zöld posztóval bevont játékasztal van előállítva, az asztalok négy sarkán bronz tartókban gertyák égnek, melyek fényét apró zöld ernyősékek mérséklék; az asztalok körül kényelmes támlásszékek, a padló mindenütt nehéz szőnyeggel borítva.

A játékszobák mellett egy kis írószoba, minden szükséges kellekekkel gazdagon felszerelve, és egy kis toalettészoba foglal helyet.

allgemeiner Beliebtheit erfreuen, beweist am Besten der Umstand, dass alle drei Billards besetzt sind. Längs der zwei kürzeren Seiten des Saales laufen etwas erhöht damit man mit Erfolg das Spiel der Kugeln verfolgen könne, mit dunkelgrünem Plüsch überzogene Divans, die Wände bedecken kirschrothe, mit Gold reich geschmückte Tapeten, und vom Plafond hängen drei je 2 armige Gasluster herunter, welche ihr Licht dem Billard spenden. Die vier Ecken des Saales werden durch Pyramiden aus Queues ausgefüllt.

Aus dem Billardsaale gelangen wir durch den schon beschriebenen rothen Salon in den «Deák Salon» (siehe Bild Seite 6) der seine Benennung nach dem in demselben untergebrachten lebensgrossen Bilde Franz Deák's erhielt. Dieses war der Lieblings-Aufenthaltort des Weisen der Nation, der vor dem Kamine sitzend ein Schüreisen in der Hand, sich öfters hören liess in staatspolitischen Fragen; seine Zuhörer mitunter durch einen gelungenen Witz oder Anekdote erheitend. Die Einrichtung dieses Salons

NEMZETI CASINO.

Salle à manger. — Felső étterem. — Oberer Speisesaal.

Trois salons de jeu sont la suite de la chambre Deák, salons dont l'arrangement est presque identique; chaque salon contient plusieurs petites tables recouvertes de drap vert et ayant aux quatre coins des bougeoires en bronze, dont la lumière des bougies est adoucie par de petits éventails verts. Autour des tables se trouvent des fauteuils et le parquet est recouvert de lourds tapis.

A côté des chambres de jeu il y a un petit cabinet, contenant ce qu'il faut pour écrire. Il y a ensuite encore une petite toilette.

Nous passons de la dernière chambre de jeu dans la salle de lecture. Cette salle qui est éclairée par cinq grandes fenêtres, contient une longue et grande table au milieu, recouverte d'un tapis en velours vert; on y trouve une quantité énorme de journaux tant étrangers que du pays, tous en de fortes couvertures. Le long de la table courent deux rangées de fauteuils en cuir vert; on en trouve également le long des murs derrière de petites tables. Du plafond pendent trois grands lustres à trois bras, et le long des murs des cartes que l'on peut par la simple pression d'un bouton enrouler et dérouler à volonté. Une petite bibliothèque et une armoire à journaux se trouvent encore dans cette salle; la première contient les et

A végső játékszobából az olvasó terembe nyitunk. Ezen öt nagy ablak által megvilágított terem közepét zöld bársony takaróval leterített óriási asztal foglalja el, melyen izléses kemény borítékokban a hazai és külföldi lapok nagy száma fekszik; az asztal mellett két sorban kényelmes zöld bőr fauteuil-ök, hasonló támlányok húzódnak végig a falak mentében is, közöttük itt-ott változatos alaku kisebb asztalok. A terem mennyezetéről három óriási hármass csillár függ alá, míg a falakra egyes szerkezetű térképek vannak erősítve, melyet egy nyomással le vagy fölhengeríteni lehet; egy kézi könyvtár s egy újság-szekrény egészíti ki a terem butorzatát, melyek elseje a mindennap szükséges lexiconok, szótárak és törvénygyűjteményeket tartalmazza, hasonlóképp ide tétetnek ki a könyvtár részére időről-időre beszerzett legújabb irodalmi termékek; a másik szekrényben a Casino részére járó lapok nyernek bizonyos időre elhelyezést azon czélból, hogy a ki valamely régebbi megjelent hírlapi cikk iránt érdeklődik, azt könnyen megtalálhassa.

stimmt unwillkürlich ernst; breite Divans, grosse braune Lederfauteuils stehen beisammen, zwischen sich kleine schwarz polirte Tischchen aufnehmend. Unterhalb des Deák'schen Bildes findet sich ein wunderschöner schwarzer Eisenkamin, die Wände hingegen zieren die Porträts der gewesenen Directoren, als Graf Georg Károlyi, Graf Anton Szápáry und Baron Béla Wenckheim u. s. w. Die lebhafteren Farben des grossen, den Fussboden bedeckenden Symrnateppiches, mildern etwas den strengen Ton des Zimmers.

Dem Deák-Salon folgen drei Kartenzimmer, deren Einrichtung beinahe gleichförmig ist; jedes Zimmer enthält mehrere mit grünem Tuche überzogene Spieltische, in deren mit Bronze beschlagenen Ecken Kerzen brennen, deren Licht durch kleine grüne Schirme gedämpft wird; um die Tische herum stehen bequeme Fauteuils, den Boden aber bedecken schwere Tepiche.

Neben den Spielzimmern befindet sich ein kleines Schreibezimmer, versehen mit Allem was nothwendig ist, weiters noch ein kleines Toilette-Zimmer.

Aus dem letzten Spielzimmer gelangen wir in das Lesezimmer. Dieses durch fünf Fenster hell erleuchtete Zimmer hat in der Mitte einen mit grünem Sammt über-

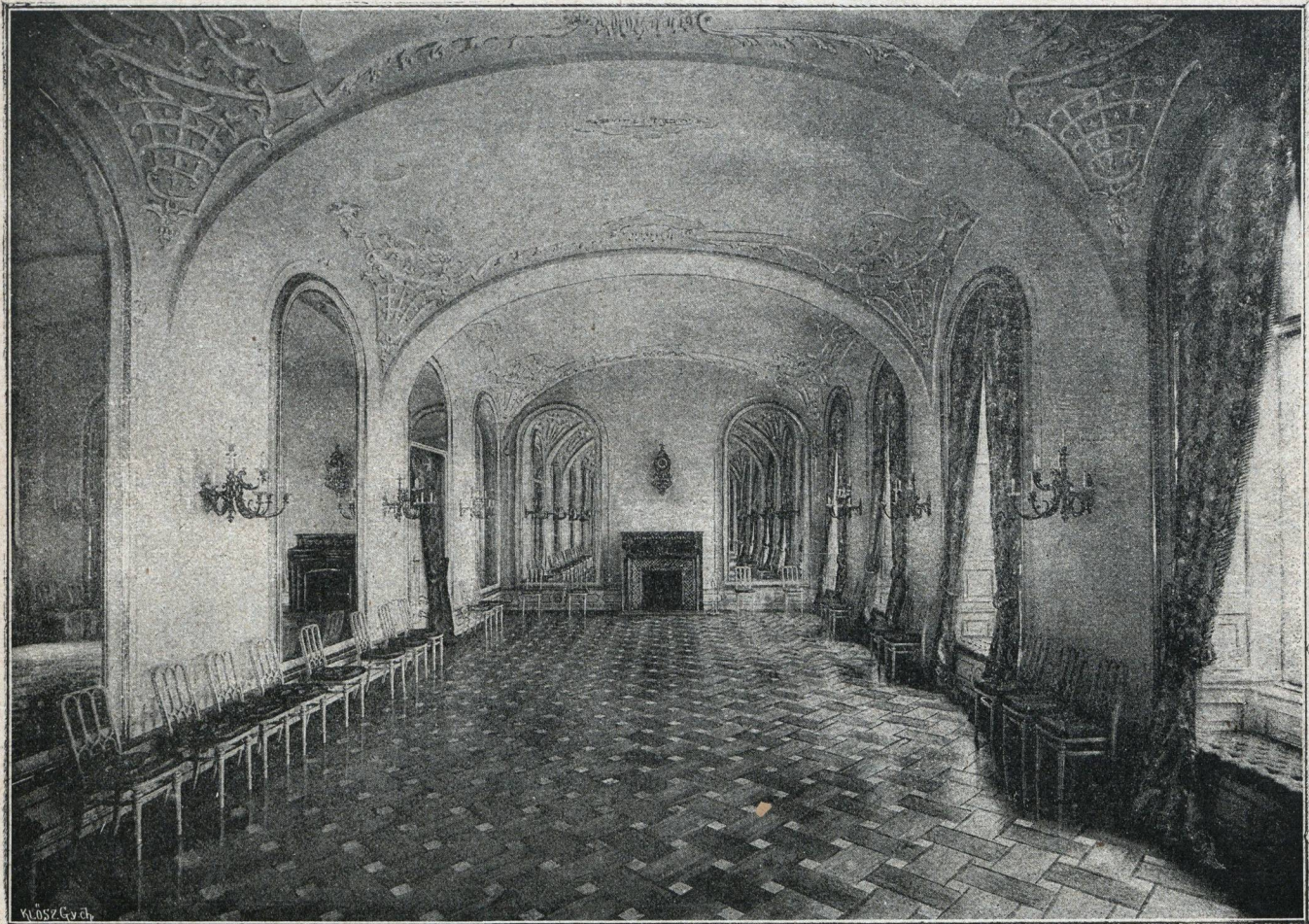
dictionnaires dont on peut avoir besoin. Nous trouvons ici également les produits de la littérature achetés régulièrement pour la bibliothèque; la seconde contient les numéros d'un mois des journaux que le casino reçoit, afin que si un membre à besoin de relire un article quelconque, il le trouve tout de suite.

Un petit escalier en colimaçon nous mène à la bibliothèque située au second étage. (Voir page 9.) La bibliothèque reçut sa forme actuelle en 1886 sur l'intervention du président comte Etienne Károlyi. Elle contient 30,000 volumes et est répartie en une grande et deux petites salles. Le milieu de la grande salle est occupé par un large divan carré en peluche verte foncée, et du milieu de ce divan s'élève une petite bibliothèque contenant de petites éditions de luxe. Le long des murs s'élèvent jusqu'au plafond de grandes bibliothèques de bon goût, qui sont séparées l'une de l'autre par des colonnades. Ces bibliothèques sont fermées jusqu'à mi-hauteur par des vitres, plus haut elles sont ouvertes. Devant le divan se trouve encore une lourde table en chêne, sur laquelle nous

Az olvasó teremből csigalépcső vezet fel a II-ik emeleten elhelyezett könyvtárba, (lásd képet a 9. lapon) Károlyi István gróf elnök-igazgatónak kezdeményezésére 1886-ban alakították át a könyvtári helyiségek azon formára, melyben azok most láthatók. A 30.000 kötetet képviselő könyvtár egy óriási nagy és két kisebb teremben van elhelyezve. A nagy terem közepét négyszögű sötétzöld peluche pamlag foglalja el, melynek közepéből kis könyvszekrény emelkedik ki, hova kisebb alaku diszmvűvek helyzetnek el. Köröskörül e falak mellett komoly izlésben tartott, itt-ott karesu oszlopokkal megszakított könyvszekrények vonulnak végig s emelkednek fel egész a mennyezet magasságáig. Eme könyvszekrények félmagasságban üveg alatt záródnak, s azon felül nyitottak. A pamlag előtt tölgyfa asztal s ezen változatos diszmvűvek hevernek. Még két kisebb mellékterem tartozik a könyvtárhoz és a hírlapkönyvtár, mely egyszersmind a könyvtár-

zogenen sehr langen Tisch, der ein Unzahl in- und ausländischer Zeitungen in geschmackvollen Umschlägen enthält; längs des Tisches ziehen sich zwei Reihen bequemer grüner Leder-Fauteils, ebensolche befinden sich längs der Wände, abwechselnd mit kleinen Tischchen. Vom Plafond hängen drei mächtige dreiarmige Luster herunter, während an der Wand Land-Karten hängen, die durch einen Druck auf- oder zusammengerollt werden. Eine Handbibliothek und ein Zeitungsschrank vervollständigen das Amueblement dieses Saales. ersterer enthält die zum alltäglichen Gebrauche nothwendigen Lexica, Wörterbücher, Gesetzsammlungen u. s. w., ebenso kommen hier zur Ausstellung die zeitweilig für die Bibliothek angeschafften belletristischen Werke, der zweite Kasten dient zum Aufbewahren der dem Casino zukommenden Tagesblätter auf eine gewisse Zeit, damit derjenige der einen Zeitungs-Artikel sucht, denselben leichter finden könne.

Eine Schneckenstiege fährt aus dem Lesezimmer in die im II. Stockwerke untergebrachte Bibliothek (Siehe Bild Seite 9). Im Jahre 1886, erhielt über Antrag des Präsidenten Graf Stefan Károlyi die Bibliothek ihre jetzige Einrichtung. Die 30,000 Bände umfassende Bibliothek ist in einem grossen und zwei kleinen Sälen untergebracht. Die Mitte des grossen Saales nimmt ein vierseiter dun-

NEMZETI CASINO.

Salle de danse. — Táncsterem — Tanzsaal.

voyons de très-belles éditions. Comme nous l'avons déjà dit, il y a encore deux petites salles et la salle aux journaux, qui sert en même temps de cabinet de travail au bibliothécaire.

En revenant dans le salon Széchenyi, nous nous apercevons que nous n'avons pas encore admiré les salons à notre gauche. Nous trouvons en première ligne la «galerie» (voir page 10) où nous rencontrons principalement pendant les premières heures de l'après-midi et après les sessions de la chambre des Députés, beaucoup de ses membres qui continuent ici la discussion interrompue. C'est également le cas maintenant, et nous voyons autour d'un des membres les plus influents du parlement plusieurs autres législateurs discutant vivement la séance d'aujourd'hui. On comprend que l'opposition ne manque pas, et qu'une discussion interrompue à la chambre trouve ici sa suite; plus d'un projet de loi a un jour dans cette salle.

La couleur bordeaux-rouge est ici prédominante; nous trouvons le long des murs des divans et fauteuils de la même couleur ainsi que des petites tables. En face des fenêtres on voit la cheminée en marbre blanc, sortie de l'atelier d'un des premiers sculpteurs, et au-dessus de la cheminée s'élève une grande glace,

kezelő dolgozó szobáját képezi.

Ha az első emeletre a Széchenyi salonba visszatérünk, észre fogjuk venni, hogy az innen balra nyíló helyiségeket körutunkban még nem érintettük. Itt találjuk az ugynevezett «galleriát» (lásd képet a 10. oldalon), mely kivált a kora délutáni órákban, midőn a képviselőház tárgyalásai befejezettek, szokott leg-élénkebb lenni; de most is nagyobb társaság csoportosul egy kiváló parlamenti szónok köré, ki a napirenden levő törvényjavaslat s a mai tárgyalás jelentősebb mozzanatait élénk kommentárokkal kíséri. Természetese, az ellenkező vélemények itt sem hiányzanak, s a képviselőházban megszakadt vita itt folytatódik tovább, s nem egy törvényjavaslat sorsa dől el ezen miniatúr országgyűlésen.

E helyiség berendezésénél a bordeaux-vörös szín az uralkodó; ilyen színű peluche pamlagok és fauteuil-ök támaszkodnak két oldalt a fal mellé, itt-ott szeszélyes formájú kisebb asztalok. Az ablakokkal szemben elnyúló fal középpontját egy elsőrangú művész vésője alul kikerült fehér márvány kandalló

kelgrüner Plüschdivan ein, aus dessen Mitte sich ein kleiner Bücherkasten erhebt, wohin kleinere Luxus-Ausgaben kommen. Längs der Wände erheben sich bis zum Plafond reichende, solide, auf guten Geschmack deutende Bücher-schränke, von einander durch Säulen getrennt. Diese Schränke sind bis auf halber Höhe mit Glas geschlossen, dann offen. Vor dem Divan befindet sich ein eichener Tisch, auf welchem sich verschiedene Prachtwerke befinden. Es gehören wie schon erwähnt noch zwei kleinere Säle zur Bibliothek, und die Zeitungs-Bibliothek, welche zu gleicher Zeit Arbeitszimmer des Bibliothekars ist.

Zurückkehrend in den Széchenyi-Saal, sehen wir, dass wir die nach links befindlichen Zimmer noch nicht bewundert haben. Hier finden wir in erster Reihe die sogenannte «Galerie» (Siehe Bild Seite 10), wo sich vorzugsweise in den frühen Nachmittagsstunden Gäste zu versammeln pflegen, speciell nach Schluss einer Reichstags-sitzung, wie z. B. jetzt, wo wir um eine parlamentarische Grösse mehrere Mitglieder versammelt sehen, welche den am Tapet befindlichen Gesetzentwurf, sowie die einzelnen Momente der heutigen Sitzung lebhaft besprechen. Es ist selbstverständlich, dass hier die Opposition auch ihre Rolle spielt, und der im Reichstage unterbrochene Wortstreit wird hier fortgesetzt, und oft wurde in diesem Miniatur-Reichstage das Schicksal mehr denn eines Entwurfes entschieden.

Die bordeaux-rothe Farbe ist hier die vorherrschende, zu beiden Seiten der Mauer finden wir Divans und Fau-

jusqu'au plafond. Nous voyons sur la cheminée une belle pendule antique et deux chandeliers à plusieurs bras. En face de la cheminée le mur est orné d'une belle peau de tigre, cadeau du célèbre chasseur, capitaine Gérard.

En traversant cette galerie nous entrons dans la salle à manger (voir page 11) où nous admirons deux portraits peints par deux maîtres du pinceau: l'un des portraits représente le prince héritier archiduc Rodolphe, l'autre le prince Eduard Albert de Galles. — Deux grands lustres fournissent le soir une lumière suffisante, pour grande quantité de tables toujours servies. Au milieu de la salle se trouve la table de service, ornée d'un bouquet énorme en un vase en argent. Au deux bouts de la salle nous voyons en deux glaces énormes se refléter tant la salle même que les flammes des lustres. Le parquet est ici également recouvert de lourds tapis.

De la salle à manger nous passons sur la terrasse vitrée supportée par des colonnades, qui sert également de salle à manger, principalement pendant l'été,

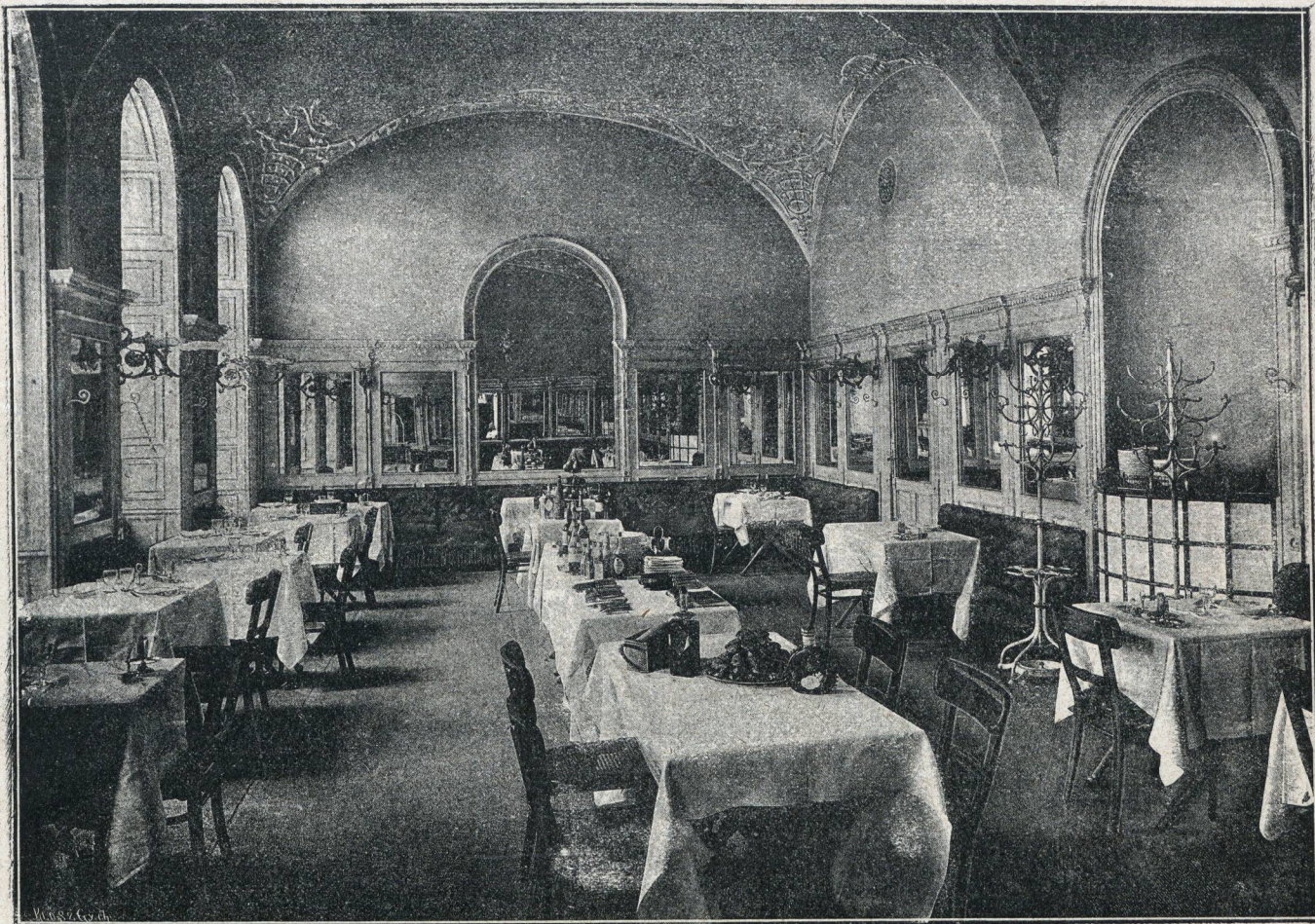
foglalja el, mi fölött egészen a mennyezetig emelkedő tükör díszlik; a kandalló nagyértékű antik óra, két oldalt sok águ gyertyatartók. A kandallóval szemközi falon gyönyörű tigrisbőr függ, a világhírű vadász, Gerard kapitány ajándéka.

E teremből a nagy ebédlőbe jutunk, (lásd képet a 11. oldalon), hol a jelenkor két legnagyobb mestere által festett életnagyságu arckép vonja magára figyelmünket; egyik az oly korán elhunyt Rudolf főherceg koronázókost, másik pedig Albert Eduard angol koronaörököszt ábrázolja. A mennyezetről két óriási gázcsillár függ alá, a teremben állandóan megterített asztalok, a terem közepén az ugynevezett tálaló asztal, melyen nagy ezüst virágtartóban hatalmas bokréta díszlik. A terem két szemközi oldalán levő óriási tükrök, a mint a csillárok káprázatos fénye rájuk esik, a terem hosszu sorát mutatják. Itt is, mint a többi termekben süpedő szőnyegek borítják a padlót.

Az ebédlőből oszlopon nyugvó tágas üvegterraszra lépünk ki, mi hasonlóképp étkezőhelyül szolgál; kiválóan kedvelt hely ez a meleg nyári

teuils derselben Farbe, ebenso wie Tischchen der verschiedenster Form. Den Fenstern gegenüber befindet sich der aus Künstlerhand hervorgegangene weisse Marmor-Kamin, über welchen sich ein bis zur Decke reichender Spiegel erhebt; auf dem Kamine befindet sich eine wunderbare Antik-Uhr und zwei vielmarmige Leuchter, dem Kamine gegenüber aber hängt an der Wand eine wunderschöne Tigerhaut, Geschenk des weltberühmten Jägers Capitain Gérard.

Aus diesem Saale gelangen wir in den grossen Speisesaal (Siehe Bild Seite 11) wo uns zwei durch die grössten Meister der Gegenwart gemalte Porträts auffallen. Das Eine ist das Bild des so früh verstorbenen Kronprinzen, Erzherzog Rudolf, das andere aber das Bild des Prinzen Albert Eduard von Wales. Von der Decke hängen zwei riesige Lüster herunter, im Saale selbst stehen aber immerwährend gedeckte Tische, in der Mitte aber der sogenannte Servoir-Tisch, gesckmückt durch ein riesiges Bouquet in einem grossen silbernen Kelche. An den zwei entgegengesetzten Seiten des Saales befinden sich zwei riesige Spiegel, in welchen sich die Flammen der Lüster widerspiegeln, und den Saal in ihrer ganzen Länge zeigen. Auch hier bedecken starke Teppiche den Boden.

NEMZETI CASINO.

Restaurant Palkovics. — Palkovics étterme. — Restauration Palkovics.

car la température en est très tempérée et agréable grâce à un jet d'eau au milieu de la cour et qui atteint la hauteur de la terrasse.

Au parterre nous ne trouvons plus que quelques localités appartenant au casino. Entre autres la salle de danse, où il est arrangé plusieurs réunions dansantes, mais qui sert aussi de salle à manger pour de grands diners. A côté de la salle de danse se trouve la «cabine des dames», salle à manger pour dames avec petit salon adjacent, ensuite encore cinq autres petites salles à manger séparées. Si à la fin nous mentionnons encore les cinq cabines de toilette pour hommes qui se trouvent au second étage, ainsi que le cabinet du secrétaire et la grande salle de délibération, nous croyons avoir tout dit sur l'arrangement du casino national.

Si maintenant nous nous rappelons l'arrangement vraiment grandiose du casino, les agréments qu'il offre à ses membres, ainsi que toutes ses distractions, nous croyons avoir raison, en disant que la somme de 120 fl. que ses membres paient annuellement (en dehors des 200 fls. une fois pour tout lors de l'inscription) n'est vraiment pas grande.

Mais nous ne pouvons pas oublier de mentionner l'Album Széchényi et le livre des hôtés. Le premier, un cadeau du baron Béla Lipthay est une

napokban, mert ennek levegőjét egy az udvaron alkalmazott szökőkútból közvetlenül a terasz mellett felszökő hatalmas vizsugar állandóan hűsen tartja.

A földszinten vannak még a Casinonak alkalmi helyiségei, mint a táncterem, (lásd képet a 12. oldalon) hol kisebb táncmulatságokat szoktak rendezni, de nagyobb ebédekre is fel szokták ezt használni. A táncterem mellett fekszik az ugynevezett «hölgycabin» női ebédlő, mely egy kis salonnal áll összeköttetésben, és még 5 más kisebb elkülönített étkezőhelyiség. Ha még megemlítjük a II-ik emeleten fekvő 5 öltöző kabint, a titkár irodáját és a mellette levő üléstermet, befejeztük a Nemzeti Casino helyiségeinek vázlatát.

Ha ama kényelmet, pazar fényt, a szórakozási eszközök nagy sokaságát, miket a Casino tagjainak nyújt, figyelembe vesszük, valóban nem sokalhatjuk a 120 frt tagdíjat, mit (a megválasztáskor egyszer s mindenkorra lefizetett 200 frt felvételi díjon felül) évente fizetnek.

Nem hagyhatjuk említés nélkül az ugynevezett

Aus dem Speisesaale treten wir in die auf Säulen ruhende Glasterrasse, welche auch als Speisesaal dient, speziell während der heissen Sommertage, da durch einen im Hofe befindlichen Springbrunnen, dessen mächtiger Strahl bis zur Terrasse hinaufreicht, ihre Luft immer angenehm kühl ist.

Im Parterre befinden sich die übrigen Localitäten des Casino, so z. B. der Tanzsaal (Siehe Bild Seite 12) wo kleinere Tanzunterhaltungen öfters veranstaltet werden, aber ebenso grössere Dinners. Neben dem Tanzsaale befindet sich die sogenannte «Damen-Kabine» ein Damenspeisezimmer mit dazu gehörigem Salon, dann weiters noch 5 andere kleinere getrennte Speisezimmer. Wenn wir nun zum Beschlusse noch die am II. Stocke befindlichen fünf Ankleide-Cabinen, ferner das Cabinet des Secretärs und den Sitzungssaal erwähnen, glauben wir alles über das Innere des National-Casino gesagt zu haben.

Wenn wir nun die grosse Bequemlichkeit, Pracht, Zerstreung vor Augen halten, die den Mitgliedern geboten wird, so finden wir den Jahresbeitrag von fl. 120 (nebst 200 Gulden ein für alle Male bei dem Eintritte) als nicht zu gross.

Ausser Acht dürfen wir das Széchényi-Album und

oeuvre admirable de la reliure hongroise. On y inscrit les discours qui sont tenus annuellement en l'honneur du comte Etienne Széchenyi. Le livre des hôtes contient les noms de tous ceux qui ont été une fois les hôtes du casino, et il n'y a guère d'étranger de distinction qui, étant à Budapest, n'y ait inscrit son nom.

A la tête du casino se trouve un comité de trois directeurs, dont l'un est en même temps président. Depuis 12 ans c'est le comte Etienne Károlyi qui remplit ces fonctions; les deux autres directeurs sont le comte Béla Széchenyi, fils de feu le fondateur du casino le comte Etienne Széchenyi, et Mr. Michel Szabó, président de la curie royale hongroise.

La fortune du casino est très respectable, et il suffira de mentionner que les revenus montaient en 1890 à 158,449 florins et 90 kr.

Notre article du Casino National ne serait pas complet, si nous ne mentionnions le restaurant d'Eduard Palkovics, se trouvant dans la maison du Casino même. (Voir illustration page 13.) Eduard Palkovics est un des premiers maîtres de l'art de la cuisine, et n'a jusqu'à présent cessé de plaire aux membres du casino (il est le restaurateur du casino depuis dix ans); depuis deux ans il a agrandi ses localités, et en a ouvert l'accès au grand public, qui lui en est très-reconnaissant. La meilleur signe de sa réputation est que L. L. Altesses les archiducs Joseph et Othon, ainsi que le duc Philippe de Saxe-Coburg-Gotha lui ont conféré le titre de fournisseur de la cour. Palkovics possède également un magasin de délicatesses et de vins très-recommandable.

Comme notre image le représente, la salle du restaurant public appartient au style baroque, et de simples peintures de bon goût décorent le plafond. De grandes glaces ornent les murs, tandis que des divans de peluche verte courent le long des murs. Deux rangées de petites tables à 3-4 personnes se trouvent dans la salle.

«Széchenyi albumot és a «vendégeknyvet.» Az elsőbe, — mely Br. Lipthay Béla ajándéka, — s mely a magyar könyvtészet valódi remeke — a Széchenyi lakomákon tartott emlékbeszédek vezetettek be, a vendégeknyvbe pedig a Casinót alkalmilag fölkereső idegenek jegyzik be neveiket; alig van hírneves idegen, ki Budapesten átutazva, a Casinót föl ne kereste volna; neveik a Nemzeti Casino vendégeknyvében okvetlenül feltalálhatók.

A Casino élén 3 tagu igazgatóság áll, kik közül az elnök-igazgató, most már 12 év óta Károlyi István gróf, vezeti az egylet összes ügyeit; igazgató társai gf. Széchenyi Béla, az alapító grf. Széchenyi István fia és Szabó Miklós a kir. curia elnöke.

Hogy a Casino anyagilag is elég jól áll, erre nézve elég az elmúlt 1890-ik év jövedelmét feltüntetnünk, mi 153,449 frt 90 krt mutat.

Ismertetésünk a Nemzeti Casinóról nem volna teljes ha ez alkalomnál Palkovics Edének, a Nemzeti Casino palotájában levő nyilvános éttermet is, mint a főváros konyhászati nevezetességét nem mutatnánk be. (Lásd képet a 13. old.) A konyhaművészet elsőrangú képviselői közé tartozik Palkovics Ede, ki a Nemzeti Casino nagy igényű konyháját már tíz év óta közmegegyezésre látja el és ama rövid két év alatt, hogy nyilvános éttermet a nagy közönségnek megnyitotta, az előkelőbb társadalmi körök kiváló előszeretettel keresik fel.

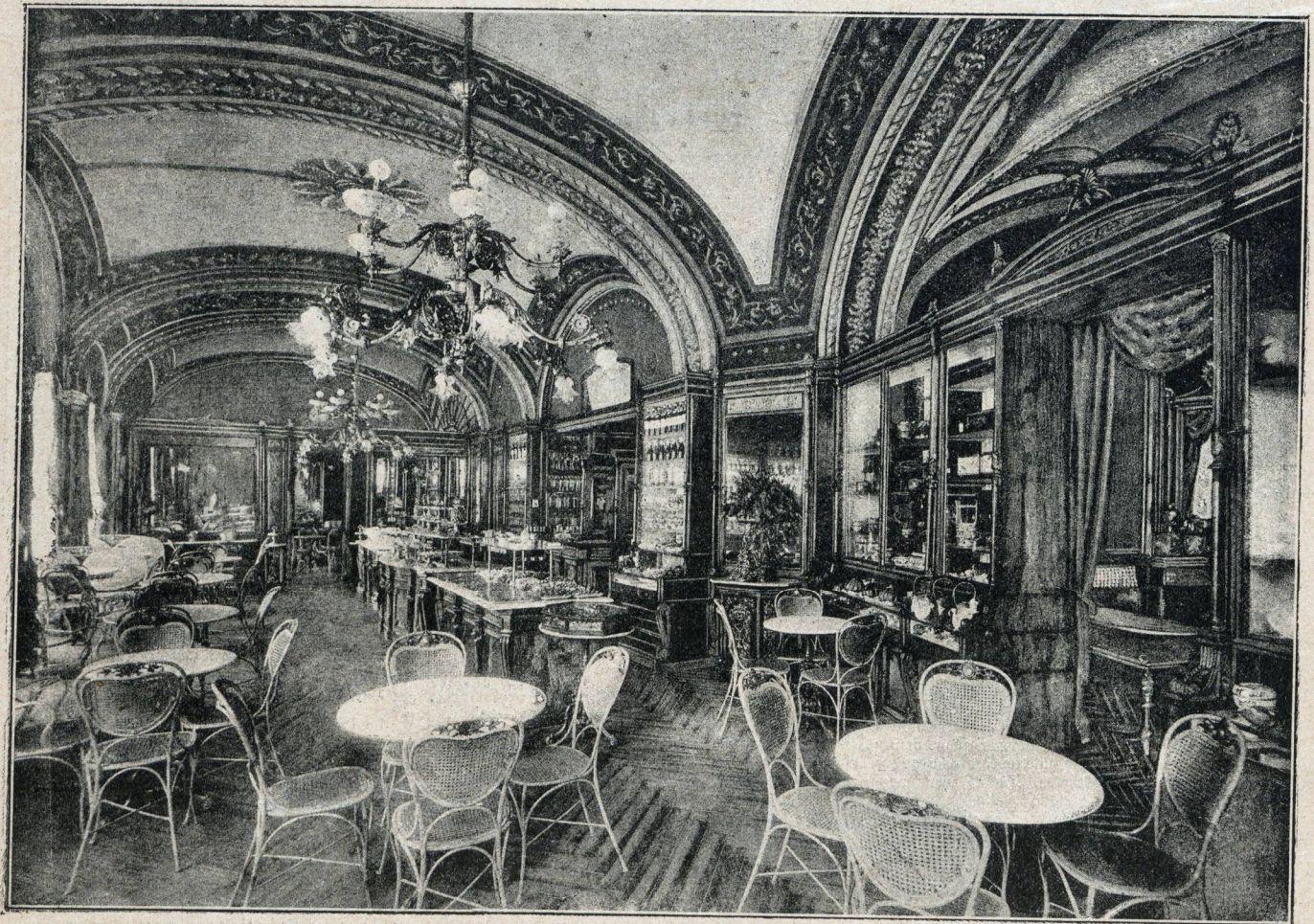
Hogy ily buzgó törekvés figyelmen kívül nem maradt, erre látszik mutatni az is, hogy Ő cs. és kir. Fenségeik József és Ottó főherczegek, valamint Fülöp Szász-Koburg-Gotha herczeg őt az udvari szállító czim-mel tüntették ki. E kiváló vendégfős mint jó hírnévnek örvendő bor- és csemegekereskedő czég is el van ismervé. Mint képünk ábrázolja, az étterem barokk stílyben van tartva, a menyezeten levő könnyű szobrászati díszítésekkel, keskeny arany szegélyek ékítik. A tükörfalak alatt köröskörül zöld peluche pamlagok húzódnak, míg a 3-4 személyre alkalmas kis étkező asztalok a terem hosszában két sorban vannak felállítva.

das Gäste-Buch nicht lassen. Im ersteren, ein Geschenk des Baron Béla Lipthay und ein wunderbares Werk der ungarischen Buchbinderkunst, werden die bei den Széchenyi Banketten alljährlich gehaltenen Reden verewigt; im letzteren hingegen verzeichnen die das Casino als Gast aufsuchende Fremde ihre Namen, und es gibt wohl kaum einen bekannteren Ausländer, der Budapest aufsuchend, das Casino nicht auch mit seinem Besuche ehrt hätte.

An der Spitze des Casino steht ein Dreier-Comité, unter welchem der Präsident-Director — seit 12 Jahren schon Graf Stefan Károlyi — die gesammten Geschäfte leitet, die übrigen Mitglieder sind Graf Béla Széchenyi, ein Sohn des Gründer's des Casino und Michael Szabó Präsident der königlich ungarischen Curien.

Der Vermögenstand des Casino ist auch ein blühender, und es genügt das Einkommen des 1890. Jahres zu erwähnen, welches 153,449 Gulden 90 Kreuzer betrug.

Unsere Beschreibung des National-Casinos wäre jedenfalls unvollständig, wenn wir bei dieser Gelegenheit des im National-Casino Gebäude befindlichen Restaurant Eduard Palkovics keiner Erwähnung würdigen würden. (Siehe Illustration Seite 13.) Eduard Palkovics, der zu den ersten Vertretern der Kochkunst gehört, und schon seit 10 Jahren die Küche des National-Casinos, den höchsten Anforderungen entsprechend leitet und daselbst auch volle Anerkennung findet, hat vor zwei Jahren sein Local vergrößert und dasselbe dem grossen Publicum eröffnet, welches auch ein fleissiger Besucher desselben wurde. Eine solche Anerkennung bleibt auch nicht ohne Folge, und wir sehen, dass Palkovics zum Hoflieferanten Sr. Hoheiten Erzherzog Josef und Otto, weiters des Herzogs Philip von Sachsen-Coburg-Gotha ernannt wurde. Palkovics erfreut sich als Delicatessen- und Weinhändler ebenfalls eines guten Namens. Wie unser Bild zeigt, ist der Speisesaal im Barock-Style gehalten, und Malereien leichten Genres schmücken die Plafonds. Spiegel schmücken die Wände, längs welcher grüne Plüsch-Divans sich hinziehen. Kleine 3 bis 4 sitzige Tische sind der Länge des Saales nach in zwei Reihen aufgestellt.

Magasins de vente et salon de la Confiserie de la cour H. Kugler, Budapest, Place Gizella 8. Fabrique de Chocolats.

Kugler H. elárusítási helyisége és terme Budapest, Gizellatér 8. szám, udvari csukrászda és chocolate-gyár.

Verkaufslocalität und Salon der Hofconditorei des H. Kugler, Budapest, Gisellaplatz Nr. 8. Chocolate-Fabrik.